

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

II РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 77

София, четвъртък, 27 април

1933 г.

84. заседание

Вторник, 25 април 1933 година

(Открито отъ подпредседателя Н. Шоповъ въ 16 ч. и 50 ...)

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . . 1761	новжгленната мина „Кардифъ“ на 9 април т. г. (Съобщение) . . . 1761
Питания:	Законопроекти:
1) отъ народния представител Г. Кръстевъ къмъ министра на вътрешнитъ работи и народното здраве относно избора въ с. Кнежа, Орѣховско. (Съобщение) . . . 1761	1) за разрешаване на Станимашката градска община, Пловдивски окръгъ, да сключи заемъ отъ Станимашката популярна банка въ размѣръ на 3.000.000 л. (Първо и второ четене). . . 1761, 1762
2) отъ народния представител К. Лулчевъ къмъ министра на търговията, промишлеността и труда, относно катастрофата, станала въ камен-	2) за засилване на държавнитъ приходи. (Второ четене — докладване и разискване). . . 1762
	Дневенъ редъ за следващото заседание . . . 1780

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито. Присъствуватъ нужното число народни представители.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни представители: Богоевъ Борисъ, Бончевъ Тодоръ, Бръшляновъ Цоню, Василевъ Василь, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Дичевъ Петко, Запряновъ Петко, Каназирски Георги, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Лѣкарски Иванъ, Манафовъ Христо, Мирски Христо, Митковъ Сеферинъ, Молдовъ Владимиръ, Мутафовъ д-ръ Христо, Мърмевъ Петъръ, Радоловъ Александъръ, Савовъ Сава, Сидеровъ Коста, п. Христовъ Георги, Чернооковъ Георги, Шишковъ Георги и Шонговъ Георги)

Съобщавамъ на Народното събрание, че бюрото е решило отпускъ на следнитъ народни представители:

- На г. Николай Савовъ — 1 день;
- На г. Христо Родевъ — 1 день;
- На г. Стефанъ Доброволски — 1 день;
- На г. Александъръ Радоловъ — 1 день и
- На г. Христо Мирски — 5 дни.

Народниятъ представител г. Добри Свиначовъ се е ползувалъ досега съ 20 дни отпускъ. Моли да му се разреши 1 день отпускъ. Който отъ г. г. народнитъ представители е съгласенъ да се разреши на народния представител г. Добри Свиначовъ 1 день отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представител г. д-ръ Тодоръ Кулевъ се е ползувалъ съ 24 дни отпускъ. Моли да му се разреши 2 дена отпускъ. Който отъ г. г. народнитъ представители е съгласенъ да се разреши на народния представител г. д-ръ Тодоръ Кулевъ 2 дена отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представител г. Сава Лоловъ се е ползувалъ досега съ 27 дни отпускъ. Моли да му се разреши 4 дни отпускъ. Който отъ г. г. народнитъ представители

е съгласенъ да се разреши на народния представител г. Сава Лоловъ 4 дни отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е питане отъ народния представител г. Гето Кръстевъ до г. министра на вътрешнитъ работи и народното здраве относно избора въ с. Кнежа, Орѣховско.

Постъпило е също питане отъ народния представител г. Коста Лулчевъ до г. министра на търговията, промишлеността и труда относно катастрофата, станала въ каменовжгленната мина „Кардифъ“ на 9 април т. г.

Тия питання ще се изпатятъ на съответнитъ г. г. министри, за да ги проучатъ и отговорятъ.

Пристъпваме къмъ точка първа отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за разрешаване на Станимашката градска община да сключи заемъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ С. Лоловъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 67)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема на първо четене законопроекта за разрешаване на Станимашката градска община, Пловдивски окръгъ, да сключи заемъ отъ Станимашката популярна банка въ размѣръ на 3.000.000 л., моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Предлагамъ спешностъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. министъръ-председателя, законопроекта да се гласува по спешностъ и на второ четене, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да го докладва.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за разрешаване на Станимашката градска община, Пловдивски окръгъ, да сключи заемъ отъ Станимашката популярна банка въ размѣръ на 3.000.000 л.*

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема заглавието на законопроекта така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на Станимашката градска община да сключи заемъ отъ Станимашката популярна банка за постройка на хали въ гр. Станимака, въ размѣръ на 3.000.000 л., за срокъ 10 години, изплащането на който ще става въ шестмесечни, анюитетни вноски, плюсъ лихвитѣ за всѣко шестмесечие, при следнитѣ условия:

а) лихвата на заема ще е по 8½% годишно;
б) сумата по строежа на халитѣ ще се отпуска по текуща смѣтка съ 8½% годишна лихва, която при свѣршването на постройката, заедно съ капитализиранитѣ лихви, автоматично се превръща въ 10-годишенъ анюитетъ заемъ съ шестмесечни вноски, платими на 30 юний и 30 декемврий всѣка година, съ право общината да го погаси и преди изтичането на 10-годишния срокъ, но не по-рано отъ изтичането на три години отъ деня на сключването на заема;

в) срещу отпуснатия заемъ Станимашката градска община дава въ ипотека построенитѣ хали на Станимашката популярна банка“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 1 така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„Чл. 2. За гарантиране редовното изплащане на анюитетнитѣ вноски и приплащанитѣ се лихви Станимашката градска община залага:

а) наемитѣ отъ халитѣ, като полученитѣ полици, ако има такива, отъ наемателитѣ джиросва на Станимашката популярна банка. Сумитѣ по полицитѣ Станимашката популярна банка инкасира безъ комисиона и съ сумитѣ завѣршава текущата смѣтка на Станимашката градска община. Всички излишни суми, следъ и преди изплащането на анюитетитѣ, сж на разположение на Станимашката градска община;

б) общинскиятъ доходъ „сергийно право“, като съ сумитѣ отъ инкасиранитѣ безъ комисиона полици се завѣршава смѣтката на Станимашката градска община, като само сумитѣ за м. м. май, юний, ноемврий и декемврий всѣка година се блокиратъ отъ Станимашката популярна банка за доплащане на анюитетитѣ по заема, ако се яви недостигъ за сумата отъ дохода наеми отъ халитѣ, следъ което излишнитѣ суми се предоставятъ на разположение на Станимашката градска община.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 2 така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„Чл. 3. За всѣко просрочване при изплащането на анюитетнитѣ вноски общачата ще плаща 1% повече отъ договорната лихва“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 3 така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„Чл. 4. Станимашката градска община се освобождава отъ всички такси, берии и гербъ по сключването на заема“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 4 така, както се про-

чете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь С. Лоловъ (д): (Чете)

„Чл. 5. Добитата сума отъ заема Станимашката градска община ще впише на приходъ и разходъ по бюджета на общината“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 5 така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за засилване на държавнитѣ приходи.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Г. г. народни представители!

Парламентарната комисия по Министерството на финанситѣ разгледа законопроекта за засилване на държавнитѣ приходи и направи нѣкои измѣнения въ сжщия. Така измѣненъ, законопроектътъ ви се представя за обсъждане и приемане.

ЗАКОНЪ*)

за засилване на държавнитѣ приходи.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема заглавието на законопроекта така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Отдѣлъ I.

Чл. 1. Чл. 3 отъ закона за митницитѣ се измѣня така: Безмитнитѣ по тарифата и другитѣ законоположения вноски стоки се облагатъ, както следва:

а) съ 60% върху стойността: вериги за приготвяване на бижутерийни ланцове; есенции, масла и естери ароматични и композиции отъ тѣхъ; препарати ароматични; маса целулозна за изкуствена коприна; каучукъ суровъ и каучукъ на блокове, листове и други подобни форми, вулканизиранъ или не; жици каучукови; конопъ суровъ, чукавъ или влаченъ; дребъ и отпадъци отъ конопъ; ядки отъ фастѣци и лешници;

б) съ 40% върху стойността: ацетонъ; бензинъ, изключая екстарционния; пакура; петролъ; газолъ; прежда вълнена едножична, боядисана, надъ № 64; прежда памучна мерсеризирана; прежда отъ естествена коприна; прежда всѣкаква, пресукана съ естествена коприна; кимионъ, бахаръ, черъ пиперъ и други подправки; маса целулозна за хартия; какао на зърна; масло какаово; масло ленено; млѣко на прахъ; тартаратъ калиевъ; прѣти отъ медъ;

в) съ 35% върху стойността: листа, плочи и ленти отъ алуминий, никелъ, алпака, месингъ, бронзъ, цинкъ, даже фино обработени; отпадъци отъ хартия; плетки за шапки; прежда вълнена едножична, небоядисана, надъ № 64; прежда памучна немерсеризирана, надъ № 24;

г) съ 30% върху стойността: бронзъ на прахъ; конци памучни; парафинъ; платъ коприненъ за сита; платове ленени, памучни, вълнени и конопени; платове гумирани; плочи стѣклени и стѣкла за прозорци; плюшъ; прѣти и тельотъ алуминий, никелъ, алпака, цинкъ, олово, месингъ и бронзъ, даже фино обработени; трѣби месингови, бронзови, даже фино обработени; хидросиликатъ алуминиевъ, чистъ или смѣсенъ съ въглища; прежда вълнена едножична, боядисана, отъ № 44 до № 64 включително; прежда памучна немерсеризирана, отъ № 20 до № 24 включително; виненъ камѣкъ;

д) съ 25% върху стойността: алуминий въ сурово състояние; лакове; масла минерални тежки; нишесте всѣкакво; прежда вълнена едножична, небоядисана, отъ № 44 до № 64 включително; прежда вълнена едножична, боядисана, отъ № 36 до № 44 включително; прежда вълнена двужична и многожична отъ № 56 до № 64 включително; прежда памучна немерсеризирана до № 20 включително; прежда конопена; прежда вигония; дребъ и отпадъци отъ вълна и памукъ;

е) съ 15% върху стойността: бензолъ; бихроматъ калиевъ и натриевъ; бурми и болтове съ нарѣзи и гайки, грубо или обикновено обработени, вълна влачена (на ленти); дегра; екстракти джбидни; паламудъ за джбене;

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 87.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 83.

карбидъ калциевъ; киселини органични и неорганични; коксът лъярски; масла растителни, изключая какаовото и тленното масло; лой животински и мастни киселини (олеинова, палмитинова, стеаринова); пръти и греди желъзни и стоманени, грубо обработени, фасонирани или не; тръби чугунени и желъзни (отъ ковка желъзо или стомана), грубо или обикновено обработени; прежда вълнена двужична и многожична, отъ № 36 до № 44 включително.“

Въ тази буква се прибавятъ думитъ отъ буква ж — „вълна сурова, прана или не“. Като минава въ буква е тоя артикулъ ще се облага съ 15%, а не съ 10%.

Д. Ачковъ (нез): Значи, това е вълнъ отъ печатания докладъ?

С. Мошановъ (д. сг.): А, не, така не може. Вие ще четете това, което ни е раздадено. А сетне нъкой тръбва да направи предложение.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ сега го правя.

Министъръ С. Стефановъ: Четете сега какво е напечатано, а сетне ще го прибавимъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„ж“ съ 10% върху стойността: амонякъ, анласери; асфалтъ, земно масло, вълна сурова, прана или не; вѣжа отъ стоманена телъ, грубо или обикновено обработени, динитрохлорбензолъ; карбонатъ натриевъ; кожи сурови отъ всѣкви животни: мокри (солени или не), сухи (солени или не); листа, ленти и плочи желъзни и стоманени, грубо или обикновено обработени; листа и плочи оловни, грубо или обикновено обработени, локомотиви; метали на кюлче, блокове и други форми, въ сурово състояние, изключая медта и алуминия; медикаменти и медицински специалитети; рекси желъзни; сулфатъ натриевъ калциниранъ; з) съ 20% върху стойността: всички останали безмитни вносни стоки.

Забележка. Двужичнитъ и многожичнитъ преди, получени отъ пресукването на различни едножични преди, се облагатъ съ таксата, предвидена за най-високо облажената съставна жичка.

Временно вноснитъ стоки (изключая чуловетъ — нарѣзани парчета отъ ютенъ платъ, отъ които се събира 25% отъ стойността, и чуловетъ съ усилен въ срѣдата и краищата на основата си по-гъсто тъкани ивици — отъ които се събира 20% отъ стойността — еднитъ и другитъ употребявани като амбалажъ на суровъ тютюнъ), се облагатъ съ такса въ размѣръ 5% отъ стойността имъ, а временно износнитъ и новоизноснитъ — съ 1% отъ стойността имъ.

Отъ горнитъ такси се освобождаватъ:

1. Предметитъ, изброени въ чл. чл. 6, 7, 8 отъ закона за митницитъ;
2. Предметитъ, за които държавата си е запазила правото да ги внася;
3. Транзитнитъ, транспортнитъ и крайбрѣжно пренасянитъ стоки;
4. Материалитъ, които се внасятъ по закона за извършване водопровода Рила—София;
5. Освобождаванитъ отъ мито торби и други съдове — амбалажъ на вносни стоки;
6. Внасянитъ безъ мито и други берии материали и предмети по силата на сключени договори между държавата и въздухоплавателнитъ дружества и дружеството за спалнитъ вагони.

Забележка. Постановленията на ал. I отъ чл. 1 на настоящия законъ се прилагатъ и за стокитъ, които по специални закони се освобождаватъ не само отъ мито, но и отъ всѣкакви други данъци, такси и берии.“

По предложение на г. министра на финанситъ, отъ буква ж се изземватъ думитъ „вълна сурова, прана или не“ и се пренасятъ въ буква е, кѣдето се предвижда облагане съ 15%.

Едно изяснение. По силата на едно министерско постановление, вълна, която се внася отъвнъ и по качество наподобява българскитъ вълни, се облага съ 20 л. на килограмъ. Това го казвамъ за знание на г. г. народнитъ представители, които ще взематъ думата по този въпросъ.

А. Буковъ (з): Кое?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Не съ тоя законъ, а съ едно министерско постановление. Азъ казвамъ това като пояснение.

В. Молловъ (д. сг.): Министерско постановление е едно, а тарифа е друго.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Касае се въпросътъ за защита на вълната мѣстно производство.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Цоню Бръшляновъ.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ ще мотивирамъ накъсо защо нашата група нѣма да гласува за този членъ въ тази редакция, която му е дала комисията.

Преди всичко трѣбва да ви кажа, че нашитъ мотиви не сж изъ областта на спорове, дали държавата има нужда отъ срѣдства или не и дали индустрията трѣбва да се обложи. Върху това нѣма мѣсто за споръ. Но трѣбва да кажа, че, присѣствувайки въ комисията, констатирахъ, че се процедира безъ система. Въмѣсто да се проучатъ всички възражения на компетентнитъ и заинтересовани срѣди около законопроекта и безъ да се преценятъ критикитъ, които се направиха, когато проектътъ предвиждаше адвалорна такса до 40%, комисията увеличи адвалорната такса до максимумъ 60% за почти всички ония предмети, които сега се четюха, внасяни като сурови материали за нашата индустрия.

Г. г. народни представители! Защо стана туй увеличение? Пакъ трѣбва да констатирамъ — това нѣма да се отрече и отъ г. докладчика — че мотивътъ не бѣше толкова да се вземе повече. Мотивътъ бѣше да се заставятъ всички тѣзи индустрии, засегнати така съ още по-висока адвалорна такса, да се откажатъ отъ безмитния имъ вносъ.

С. Даскаловъ (з): Отъ специалнитъ облаги, които имъ се даватъ.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Правѣше се въ нѣкои случаи смѣтка, че само така увеличената адвалорна такса ще струва по-скѣпо на вносителя, ако той желае да се ползува отъ закона за насърчение на мѣстната индустрия, за да внася безъ мито суровитъ материали.

Очевидно, съ този членъ се преследваше целта, за всичкитъ тѣзи изброени индустрии, ползуващи се съ безмитенъ вносъ на сурови материали, да се осуети възможността да се ползуватъ отъ закона за насърчение мѣстната индустрия.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Не за всичкитъ — за известна часть.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): За тѣзи, които сж изброени.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Не за всичкитъ.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Таксата е отъ 10 до 60%, а бѣше отъ 10% до 40%. Сега, г. г. народни представители, какъ ще се отрази това увеличение върху отдѣлни браншове, върху отдѣлни предприятия — за мене съвсемъ не е ясно. Не зная дали въобще нѣкому ще е наистина ясно какъ ще се отрази това увеличение върху засегнатитъ браншове и предприятия.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг.): Никой не може да каже това. Това е една неизвестна материя, тя е фискална материя и за нѣкого не може да бѣде ясно.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Затуй другаде парламентитъ дадохъ право на изпълнителната власть да разрешава съ декрети финансовитъ въпроси.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Интересно е да се знае — като се прибавятъ къмъ така увеличената отъ комисията адвалорна такса за нѣкои предприятия: абонаментитъ, доста високи, или патентитъ, също доста високи, тримесечни или шестмесечни, въ златни левове — по 3 — 4 — 5 — 6.000 лева за 3 или за 6 месеца; като се има предъ видъ и това, че отъ 1932 г. насамъ насърждаваната индустрия вече е лишена отъ освобождаване отъ данѣкъ занятии; като се има предъ видъ най-сетне премахването на малението на превознитъ такси по желѣзницитъ, което става съ тоя законопроектъ — всичкитъ тия нови тежести, които падатъ върху засегнатитъ индустрии, какъ ще се отразятъ най-напредъ на самитъ индустрии, дали нѣкои отъ тѣхъ действително нѣма да се намѣрятъ въ невъзможностъ да понесатъ всички тия тежести; а още по-важно: дали туй нѣма да се отрази — сигурно ще се отрази — върху размѣра на консомацията? Защото, безспорно, съ това дохожда едно значително посѣкване на всички тия предмети, които не сж предметъ само на лук-

созна употреба, а на твърде широка употреба отъ масата у насъ. А ще се намаля, може би, поради прѣкомѣрното облагане и онази сума, която г. министърътъ на финансите очаква като постѣпление по този законопроектъ.

Едно съмнение, което тоже ме кара да не се съгласявамъ да се увеличи безогледно адвалорната такса, е следното. Когато тя е така увеличена, когато същевременно индустрията се лишава и отъ други облаги и се товари съ други такси, абонаменти и патенти, въ комисията не се направи смѣтка нито за едно предприятие, нито за единъ браншъ, при всичкитъ тия нови тежести дали коштуемата или продажната цена на продуктитъ, на стокитъ нѣма да се издигне до тамъ, че външнитъ готови продукти отъ даденъ браншъ, отъ дадено производство, да конкуриратъ продуктитъ на мѣстното производство напълно и свободно. Азъ смѣтамъ, че колкото и да се движимъ отъ чисто фискални съображения, ние не можемъ да поставимъ нашата индустрия въ тази неизвестностъ. Азъ нарочно присѣствувахъ въ комисията и моля г. министъръ-председателя, който отведе ме прекъсна — може би защото не ме разбра — да обърне внимание на следното: преди третото четене да се направи една поне приблизителна смѣтка за нѣкои отъ най-засегнатитъ предприятия и браншове, дали при другитъ нови облози, при тия адвалорни такси и при неосвобождаването отъ данъци и премахането на привилежитъ по желѣзницитъ ще могатъ тия предприятия и браншове да устоятъ на външната конкуренция, или ние подготвяме действително едно преливане на чужди готови продукти въ страната и убийство на нашата индустрия, което ще има редица други послѣствия!

Тия сж съображенията, които каратъ мене и нашата група да не се съгласяваме съ това увеличение на адвалорнитъ такси, което се направи отъ комисията по този членъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Трѣбваше да го проучите, за да видите, че нѣма да има такива послѣдци.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Еню Поповъ.

Е. Поповъ (з): Г. г. народни представители! Искамъ въ връзка съ буква „б“ отъ чл. 1 на настоящия законопроектъ да чуя обяснения отъ г. министра на финансите или отъ г. докладчика, какви мѣрки евентуално се взематъ въ връзка съ внасянитъ отъ чужбина прѣти отъ медъ за нашата родна индустрия, които съ настоящия законопроектъ се облагатъ съ 40% върху стойността. Струва ми се, че както прѣтитъ отъ медъ, така и тия отъ желѣзо и др., когато дойдатъ въ нашата страна, нашата мѣстна, родна индустрия само ги преформира малко и ги дава въ малко по-друга форма на нашия консоматоръ, като се освобождава при вноса имъ отъ плащането на известни мита и такси. Струва ми се, че би трѣбовало тия обяснения да се дадатъ отъ г. докладчика — да поясни за какви прѣти отъ медъ се касае, съ каква дебелина сж, колко милиметра, и по-нататкъ да каже целитъ, за които тѣ служатъ, какъ се използватъ отъ нашата родна индустрия, за да можемъ да поставимъ оназ такса, която би трѣбовало да се постави, съ огледъ на целта, която преследва и самиятъ законопроектъ.

Второ. По буква „з“ на чл. 1 отъ законопроекта се облагатъ съ 20% върху стойността всички останали — непоменати въ другитъ букви на чл. 1 — безмитни вносни стоки. Въ тази категория мене ми се струва, че ще влѣзе сж така и суровиятъ памукъ, който се внася за нашата индустрия, тъй като нашето мѣстно производство на суровъ памукъ не е достатъчно. Същевременно ние внасяме и готови памучни прѣди. Отъ статистиката, която имамъ наръчка, се вижда, че само за една година вносетъ на суровъ памукъ за нашата индустрия възлиза на около 3.180.000 кгр., а пкъ вносетъ на готовата, пресуканата прѣжда възлиза на 7 милиона и нѣколко стотинъ хиляди килограма. Мене ми се струва, че трѣбва да се даде предимство на вноса на суровия памукъ предъ вноса на прѣждата, защото ние имаме достатъчно предачни фабрики и бихме могли по тоя начинъ да засилимъ нашитъ предачници до онова положение, което е необходимо, за да могатъ да задоволятъ нашата вътрешна консомация.

И затова азъ бихъ молилъ г. министра на финансите да се съгласи, внасяниятъ суровъ памукъ за нашитъ нужди да се из земе отъ буква „д“, по която облагането е 20% върху стойността, и да се постави въ буква „е“, където облагането е 15%.

М. Дочевъ (д. ср): Трѣбва да се насърдчава нашето мѣстно производство на суровия памукъ.

Е. Поповъ (з): Въпрѣки всичко, нашиятъ мѣстенъ памукъ не ще достигне. Имайте предъ видъ, че се внасятъ въ страната 7.000.000 кгр. памучна прѣжда и 3.000.000 кгр. суровъ памукъ — значи, надъ 10.000.000 кгр. памучна материя. Струва ми се, че нашето мѣстно производство не ще може да стигне това количество, въпрѣки всички взети мѣрки отъ страна на Министерството на земледѣлието.

Ето защо първа мѣрка въ това отношение ще бѣде, суровиятъ памукъ да бѣде облаганъ съ 15%, а не съ 20%.

К. Кораковъ (д): И ще поощримъ тогава нашето памучно производство!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Струва ми се, че памучната прѣжда отъ № 20 до № 24, за която се предвижда облагане съ 30% върху стойността, е много малко обложена. Съ тая памучна прѣжда се занимаватъ изключително фабрикантитъ. Българското село се занимава съ памучната прѣжда отъ № 14 до № 18. Ето защо за памучната прѣжда отъ № 20 до № 24 митото трѣбва да се увеличи, защото тя се употребява отъ фабрикантитъ; а тъй, както е предвидено въ законопроекта, тази прѣжда не е тъй силно обложена, както другата; тази прѣжда предвижда се да плаща 30% адвалорно мито, а тя може да носи и повече. Тя може да носи повече затуи, защото при положението, при което е поставена днесъ, и при стойността, която има изработениятъ отъ нея платъ, направена една смѣтка, вие ще намѣрите, какво че на фабрикантитъ се дава извънредно голѣма печалба.

Азъ правя предложение да се увеличи митото на памучната прѣжда отъ № 20 до № 24 включително отъ 30% на 40% върху стойността.

К. Кораковъ (д): Не си специалистъ по тая работа.

А. Аврамовъ (з): Дали съмъ специалистъ или не, ще питаме другъ.

После азъ предлагамъ да се увеличи сжщо митото и на вълнената прѣжда едножична, боядисана, отъ № 36 до № 44. Тая прѣжда е изключително за тънцитъ, фини платове. Она, който иска да си купи хубавъ платъ, за да си направи костюмъ, би следвало да заплати повече. Селото, слава Богу, нѣма нужда отъ такива платове. Знаемъ, че жената въ сѣто изпредва вълната и прави дрехи отъ мѣстна вълна. Въ законопроекта е предвидено за такава вълна мито 25% върху стойността, а азъ предлагамъ това мито да се увеличи на 40%.

При тѣзи мита, които днесъ се плащатъ за тѣзи прѣди, държавата има 500 милиона лева доходъ. Ако се увеличатъ митата двойно, държавата ще получи още 500 милиона лева и незабелязано ще имаме 1 милиардъ лева доходъ отъ тѣи увеличениитъ мита.

К. Кораковъ (д): Фискаленъ законъ, а всѣки прави предложения!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Вѣрно е твърдението на г. Бръшляновъ, че ние въ комисията правихме смѣтка и изчисления, макаръ и да работихме бързо — тая бележка е права — върху това, какво мито се използва отъ нѣкои индустрии, и съ огледъ на това на нѣкои индустрии, които бѣха прѣкомѣрно облагодетелствувани, намалихме облатитъ. Ние не скригаме, че въ тѣзи времеи желаемъ да опраничимъ прѣкомѣрнитъ облаги, съ които се ползватъ нѣкои индустрии. Но наредъ съ тѣзи смѣтки ние правихме и друга смѣтка — самъ г. Бръшляновъ констатира това; ние правихме смѣтка и за това, какво защитно мито използва всѣка стока, правихме смѣтка и за адвалорнитъ такси, съпоставихме ги и съ огледъ на туй ги опредѣляхме; и където виждахме, че прѣкомѣрно се използва едно голѣмо защитно мито, тамъ ние посегнахме; а тамъ, където виждахме, че нѣма такава прѣкомѣрна облага, ние не посѣгахме.

Вънъ отъ това, ние се водѣхме и отъ едно друго съображение: ние поставихме адвалорни такси само тамъ,

където защитното мито се използва почти напълно от индустриалеца; макаръ че неговото производство може да струва много ниско, макаръ че той реализира голъма печалба, не продава на по-ниски цени, а използва напълно голъмото защитно мито. Понеже той използва голъмото защитно мито, ние увеличаваме адвалорните такси, за да може фискът, държавата да вземе от свръхпечалбата му. Значи, ние сме увеличавали адвалорните такси въ такива случаи, въ които нъма да има покачване цената на стоката, нъма да има увеличение цената на фабриката, въ които увеличението на адвалорните такси нъма да поскъпи живота.

Водили сме се и от друго съображение — дали известна индустрия е паразитна или не е такава. На индустрия, която не е паразитна, която използва мѣстни материали, мѣстенъ трудъ, посѣгали сме по-малко; на индустрия, обаче, която е паразитна, посѣгали сме повече. Това направихме съ меднитѣ прѣти, съ медната тель, за която г. Еню Поповъ повдига въпросъ. Меднитѣ прѣти 6 м. м. дебели се внасятъ безъ мито, а щомъ се намалятъ съ 2 м. м. и останатъ подъ 6 м. м., вече се смѣтатъ за медна тель и използватъ едно защитно мито, което е надъ 27 л. на килограмъ, когато стойността ѝ е само 24 л. Само заради туй защото индустриалецътъ ще направи едно изтегляване и ще вложи може-би 5% мѣстенъ трудъ и мѣстни разноси за преработката на тельта, която идва отвънъ, съ една малка манипулация, съ една малка преработка той печели едно мито по-голѣмо, отколкото е стойността на продукта, който се внася, тогава когато сжщата тель може да дойде по цена 25—26 л. килограмътъ.

Ето за такива стоки ние увеличихме адвалорните такси. Заради туй ние изехме тия стоки отъ категорията на стокитѣ, които се облагатъ съ 15% и 20% и ги поставихме въ категорията на стокитѣ, които се облагатъ съ 40%.

За стокитѣ, които се облагатъ съ 60%, ето какво е положението. Кои стоки обложихме съ 60%? Обложихме „вериги за приготвяване на бижутерийни ланцове“. Тамъ не може ли и не трѣбва ли да вземемъ повече? Обложихме „есенции, масла и етери ароматични и композиции отъ тѣхъ“ — *par excellence* предмети за луксъ. И не е само това, г. г. народни представители. Забележете, че тѣзи материали сж защитени съ едно просто чудовищно вносно мито — 2.700 л. на килограмъ — и отвънъ не може да влѣзе стока. Това е едно просто запретилено мито, поради което държавата не получава абсолютно нищо отъ внасянето на тия стоки. Това, което се внася, се внася по контрабанденъ пѣтъ или пѣкъ се върши косвено контрабанда: индустриалцитѣ, които иматъ облага да внасятъ тия материали безъ мито, внасятъ ги и ако въ индустрията употребяватъ половината отъ тѣхъ, другата половина я продаватъ.

С. Мошановъ (д. ср.): Това е престѣпление.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Да, г. Мошановъ, но не може да се хване, защото какъ ще хванешъ смѣтката за 2 кгр. есенция? Азъ говорихъ съ единъ индустриалецъ на тоалетни сапуни и той ми каза: „Върно е, че вмѣсто да употребя 1.800 кгр. есенция на 100 кгр., азъ мога да употребя 1 кгр. и не можете да ме хванете“. Е добре, направете смѣтка и вие ще видите, че ако той икономиса 1 кгр. есенция и я продаде на свободния пазаръ, ще спечели повече, отколкото отъ другия килограмъ есенция, който е употребилъ за произвеждане на сапунъ. Той нъма смѣтка да произвежда сапунъ, защото 1 кгр. есенция на свободния пазаръ е надъ 3.000 л., съ общинския налогъ. Ето въ тия случаи се предвидиха високи адвалорни такси. Дори тукъ трѣбваше да се направи едно намаление на митата — но не му е мѣстото и времето сега — за да може да стане възможенъ вносътъ и да се избѣгне тая голъма контрабанда, та да спечели и държавата нѣщо. Но, както казахъ, сега не можемъ да се занимаваме съ този въпросъ.

По-нататъкъ, предвижда се 60% адвалорна такса за „препарати ароматични, маса целулозна за изкуствена коприна“. Тия материали трѣбваше да се облажатъ поради много съображения — по съображения фискални и по съображения стопански. Ние дори отидохме до едно много голѣмо облагане, когато дойде да се постави въпросътъ за таксата въ форма на акцизъ. Тая адвалорна такса е нищо — това сж нѣколко лева на килограмъ; за каучука това ще бѣде 5—6 л. на килограмъ, защото неговата цена не е голъма. Цената на каучука е паднала въ сравнение съ това, което е било преди 5—6 години; днесъ той се внася по цена 12—15 л. килограмътъ и адвалорната такса отъ 60% прави само нѣколко лева.

Ето това сж стокитѣ и материалитѣ, които при вноса имъ се облагатъ съ адвалорна такса 60%. Както виждате, никъде не е извършена неправда; утре никой нъма да бѣде засегнатъ неправилно или да бѣде съсипанъ съ тия такси; вие виждате за какви случаи се отнасятъ тѣ. Дори би трѣбвало малко по-далечъ да се отиде и въ интересъ на фиска, и въ интересъ на народното стопанство.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Данаиловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср.): Г. г. народни представители! Като членъ на комисията, позволявамъ си да се намѣся въ тия спорове. Народното събрание отъ нѣколко сесии насамъ се занимава съ тия въпроси и тенденцията на Събранието е да увеличава вносите мита, съ целъ да може и онѣзи стоки, които дохождатъ безъ мито, всетаки да бѣдатъ обложени. Защо? Защото ясно е за всинца ни, неоспоримо отъ никого е, че нашитѣ вносни мита сж извънредно високи. Каква е тѣхната целъ, какво е целилъ онзи, който ги е наложилъ — то е другъ въпросъ; не можемъ сега да навлизаме въ разглеждане на тия съображения. Но фактъ е, че вносите мита сж високи, а следствие това и ценитѣ на стокитѣ у насъ сж високи. Индустриалцитѣ, които се ползватъ съ всевъзможни облаги, се ползватъ съ най-голѣмата облага — да използватъ високитѣ мита, за да наложатъ на българския консоматоръ стоки съ високи цени. Това е фактъ. Комисията възприе — и азъ като неинъ членъ, най-скроменъ може-би, не познавамъ въпроса, се съгласихъ — щото тукъ да стане едно повишение на облаганията.

Не е правъ г. Аврамовъ. Ние повишихме облаганията въ повече отъ това, което г. министърътъ бѣше предвидилъ въ първоначалния проектъ. Не бива да се отива до крайности. Но всетаки има едно повишение. Трѣбва да имаме предъ видъ, че въ буква а отъ чл. 1, въ която се предвижда едно високо облагане съ 60%, фигуриратъ стоки, които при преработването имъ впоследствие не могатъ да се уловятъ. Есенциитѣ, съ които се парфюмиратъ одеколониитѣ, пудритѣ и сапунитѣ, златнитѣ верижки и пр. не могатъ да се уловятъ, и затуй е предвидено едно по-високо облагане за тѣхъ.

Сжщо тѣй е предвидено такава високо облагане и за каучуковитѣ материали. Недейте забравя, че комисията, между другото, имаше предъ видъ и това, че каучуковитѣ обща изгонватъ коженитѣ обувка, че тѣ вредятъ на кожарското производство, че тѣ вредятъ на занаятчиитѣ, които изработватъ обувка отъ мѣстни кожи, и че трѣбва да се създаде едно равновесие между ценитѣ на предметитѣ, произвеждани отъ мѣстни производители, и тия на предметитѣ, изработени отъ внесени отъ вънъ материали.

Азъ смѣтамъ, че принципътъ, който е прокаранъ тукъ, не е само фискаленъ, но че той цели преди всичко да внесе едно равновесие, като застави ония наши индустрии, които иматъ привилегии и които, като не се съобразяватъ съ стопанскитѣ условия у насъ, турятъ толкова високи цени, колкото имъ позволява митото, да намалятъ ценитѣ на своитѣ произведения. Тия индустрии никога не сж се съобразявали съ условията на нашето народно стопанство, за да опредѣлятъ една справедлива цена на своитѣ артикули.

Моето мнение е — може да грѣша, не мога да направя сега смѣтка — че тия такси нъма да повишатъ ценитѣ на стокитѣ. Това е моето мнение, приемамъ отговорността за него. Защо? Защото производителитѣ, като се ползватъ отъ високитѣ мита, иматъ голѣмъ маржъ да вървятъ нагоре. И сега тѣ ще бѣдатъ малко спрѣни. Но тѣ не могатъ да излѣзатъ вънъ отъ ония граници, които имъ опредѣля размѣрътъ на митото. И тѣ днесъ се стремятъ всѣки пѣтъ да бѣдатъ въ рамкитѣ на тия граници, на онова най-голѣмо мито, което имъ дава възможностъ да продаватъ стокитѣ си скѣпо и, безспорно, да изкаратъ една по-голѣма печалба.

Азъ не бѣхъ въ комисията, отъ опозицията съмъ, но признавамъ, че въ този членъ и въ отдѣлнитѣ му точки е прокаранъ принципътъ на справедливостъ: отъ една страна, да се облажатъ онѣзи индустриални продукти, които трѣбва да се облажатъ, защото не бива да избѣгнатъ облагането, а, отъ друга страна, индустриалцитѣ да не повишаватъ лесно ценитѣ на своитѣ стоки поради високитѣ мита. Такива високи цени у насъ, безспорно, съществуватъ и никой не може да се наложи на индустриалцитѣ — даже и Комисарството по прехраната, което опредѣля такситѣ, не може да получи резултатъ. Но, най-сетне, тукъ се гони и другъ единъ принципъ: да можемъ сжщо тѣй да защитимъ известни производства, и то онѣзи,

които сж свързани съ народното стопанство чрезъ неговитѣ сурови материали, които тѣ използватъ.

Може да има нѣкои преувеличения и грѣшки, но, на всѣки случай, азъ смѣтамъ, че така, както е редактиранъ тоя членъ, той е много добре обмисленъ и трѣбва да се приеме, защото е продължение на една политика: онѣзи, които се ползуваха съ привилегии, постепенно да дадатъ на народното стопанство онова, което се очаква отъ тѣхъ — по-умѣрени, по-естинни цени на стокитѣ и единъ доходъ на държавата.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Димо Бурилковъ.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Г. г. народни представители! Ние имаме една вжарска индустрия, която вече задоволява нашитѣ нужди и която трѣбва постепенно да бѣде насочвана къмъ употреба на нашитѣ сурови материали. Съ тоя законопроектъ ние вече облагаме първичнитѣ материали на тая индустрия съ още 20% отъ общото досегашно облагане. Въ комисията азъ направихъ предложение да бѣде обложена съ 60% адвалорна такса сисалата — единъ продуктъ отъ добро качество, който влиза въ нашитѣ вжжета. Също така да се увеличи тая такса и върху ютата и ютената прежда, която замѣства конопа.

Азъ моля г. министъра на финанситѣ да се съгласи сисалата да бѣде обложена съ 60%, а ютата и ютената прежда — съ 40% адвалорна такса. Това е моето предложение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Още при първото четене на законопроекта азъ дадохъ кратки обяснения, че съ настоящия законопроектъ се гонятъ две цели: да се намѣрятъ приходи тамъ, където могатъ да се взематъ при днешното стѣснено положение, при днешнитѣ ограничения въ нашия стопански животъ, и да се прокара регламентация на стопанскитѣ облиги. Тая регламентация е повече отъ наложителна. Тя не може да се прокара по другъ начинъ, освенъ чрезъ принципа, който се прокара въ настоящия законопроектъ. Нѣма нищо по-лесно отъ това, да продължимъ старото положение по закона за насърчение мѣстната индустрия, да остане чл. 3 отъ закона за митницитѣ, да продължаватъ да плащатъ вносителитѣ на сурови материали 3% адвалорна такса при днешното положение и да се харесваме на всички. Отъ туй по-хубаво нѣма! Ще се съгласите, г. г. народни представители, че първата стѣпка се направи още въ 1931 г. Тя продължи и презъ 1932 г. и абсолютно никакви обосновани протести отъ никъде не получихме. Тая стѣпка бѣ приета напълно отъ представителитѣ на нашата индустрия, които, като добри българи, прецениха нашата мѣрка като справедлива и затова не направиха абсолютно никакво повишение въ ценитѣ на готовитѣ продукти. Съ тоя законопроектъ се отива малко по-нататъкъ и, може би, ще се предизвика малко поскѣпване на нѣкои стоки. Но тоя законопроектъ е отъ такъвъ характеръ, че се държи смѣтка доколко известни стоки сж отъ първа, втора и трета необходимостъ и доколко даденъ артикулъ може да бѣде малко по-скѣпъ, щомъ не е отъ първа необходимостъ за днешното време, когато правимъ изноминации отъ всички страни.

Азъ се учудвамъ на бележката на г. Цоню Бръшляновъ. Ако има настоящиятъ законопроектъ една глава, която е най-добре проучена, това е именно първата глава, по която въ комисията нѣмаше абсолютно никакви спорове. Има по-нататъкъ спорове било по таблицитѣ, било по другия начинъ на облогъ — по патентитѣ, по абонаментитѣ или където ние сме принудени да преминемъ отъ една система на облогъ на готовитѣ фабрики въ формата на акцизъ чрезъ облагане къмъ друга. Преценихме, че при нашитѣ условия такъвъ единъ начинъ на облагане е крайно неудобенъ и преминахме къмъ една система по-опростена. Тамъ, може би, тѣй набързо възприетъ този принципъ, да сж допустнати известни грѣшки — но тамъ, въ ония облагания.

Тукъ, обаче, въ първата глава, азъ поддържамъ, г. г. народни представители — и не се стѣснявамъ да употребя думата — че е прокарана една абсолютна справедливостъ...

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Относителна.

Министъръ С. Стефановъ: ... абсолютна въ смисълъ, че е прокаранъ принципътъ на едно правилно съотношение

въ облога на суровия материалъ и полуфабрикатитѣ, съобразно съ това, доколко тѣ иматъ приложение, като фабрики отъ по-първа и втора необходимостъ било по тѣхния финесъ, било по тѣхнитѣ други качества. Но принципътъ е запазенъ напълно съ всички технически изисквания, които трѣбва да бѣдатъ запазени, и съ едно много основно проучване. Въ проекта бѣше 40% максималниятъ размѣръ. Качихме го на 60%. И въ самитѣ мотиви, г. г. народни представители, е казано, че чрезъ адвалорнитѣ такси, при нашитѣ високи мита, какъвто процентъ да вземете, щомъ стигнете размѣръ на митническото облагане, по-нататъкъ въ облога вие не можете да отидете. За много отъ нашитѣ индустриални производства, които сж прѣснати безразборно подъ единъ знаменателъ въ досегашния законъ за протекция, адвалорнитѣ такси не 60, а и 160 да ги турите, абсолютно никаква регламентация вие не сте въ състояние да направите. Ето защо въ мотивитѣ е казано, че като е недостатъчно облагането чрезъ адвалорнитѣ такси, преминава се къмъ единъ другъ начинъ на второ облагане, за да може да се постигне такова облагане, какъвто е необходимо, за да има сравнително една хармония и съотношение правилно на тѣзи предприятия. Като примѣръ, ще посоча какво има въ 60-тѣ процента. Вериги за приготвяване на бижутерийни ланцюве. Това сж ланцюве, синджирчета за бижутерия. Ще се съгласите, г. г. народни представители, че нито българската индустрия ще пострада, нито консоматорътъ ще пострада. Въ днешното време, когато ние трѣбва да подкрепимъ и да правимъ жертви за други производства отъ първа необходимостъ, най-малко ще трѣбва да държимъ смѣтка за такива производства, какъвто е бижутерното, което въобще не може да бѣде протезирано отъ закона.

По-нататъкъ, какво има? Есенции и масла и не зная какви работи — едни артикули, които използватъ едни мита 5—6.000 л. на килограмъ. Абсолютно съ никакви адвалорни такси вие не сте въ състояние да регламентирате прѣкомѣрната печалба отъ едни фабрики, които се добиватъ отъ тѣхъ съ една цена подъ митническа протекция извънредно висока.

Какво има въ 60-тѣ процента, такса върху стойността, което да убива нѣкакво производство?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Защищава конопа.

Министъръ С. Стефановъ: Напротивъ, съ него сж прокарани увеличения по две посоки. Едното се касае да се увеличи митото на суровитѣ материали, които досега сж внасяни у насъ и които могатъ да се произвеждатъ въ страната, а другото се касае да се увеличи митото на материали, които иматъ характеръ на луксъ, или иматъ характеръ на такова производство, което убива друго наше производство. Напр., каза ви се, че повторя и азъ, каучукътъ, какво представляватъ 60% на суровия каучукъ, отъ който е засегнато нашето производство на кожени произведения отъ нашитѣ еснафи, които сж разсипани отъ него? Какво представляватъ 60% върху 12 лева. стойностъ на суровия материалъ и какво отражение има то върху готовия фабрикатъ, който се продава върху една база 120—130—150 л. на килограмъ?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Когато каучукътъ е само 30% отъ цѣлия артикулъ.

Министъръ С. Стефановъ: А каучукътъ, както г. Данаиловъ правилно забеляза, е само 33% отъ цѣлия артикулъ, а останалото сж примѣси, други материали, които не се облагатъ съ нищо. Ето виждате, следователно, че бележката, която се прави по отдѣлъ I на законопроекта, е най-неоснователна. Тя, може би, има само единъ смисълъ — да се харесаме на заинтересованитѣ. Повече отъ него нѣма.

Безъ да се спирамъ на други точки по чл. 1, ще кажа нѣколко думи на г. Аврамовъ и на г. Поповъ по отношение на памучнитѣ прежди...

А. Аврамовъ (з): И на вълненитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: И на вълненитѣ. — Вземемъ е за база суровиятъ материалъ и се върви съ една прогресия: 15—20—25—30—35 до 40%, като се спазва принципътъ, че фината нумерация върви все по-нагоре, и като се запазва една дистанция между суровия материалъ и най-низката нумерация прежда. Ако щете, въ този членъ би могло да се премине къмъ едно малко увеличение още...

С. Аврамовъ (з): Азъ искамъ увеличение.

Министър С. Стефанов: ... въ някои нумера по-високи, ...

А. Аврамов (з): Да.

Министър С. Стефанов: ... което ще се поправи при третото четене — защото предполагам, че много бележки ще има да се правят по този законопроект. Ще вземем под внимание всичко туй, което ще се каже. — Тръбва да разберете колко сложна е материята, която се засяга въ законопроекта. Но съотношението, което е прокарано въ него, тръбва да бъде запазено.

Азъ не виждамъ, г. г. народни представители, къде би могло да се направи бележка по всички почти артикули. А за другитъ, за които се казва, че оставатъ въ категорията за облагане съ 20%, ние правимъ едно увеличение въ облога — 100%; миналия пътъ тѣ бѣха обложени съ 10%, а сега се качватъ въ категорията за облагане съ 20%. Тѣ сѣ голѣмъ брой материали, най-разнообразни, не могатъ да се изброяватъ и заради туй, подъ рубриката „всички останали“, тѣ минаватъ съ 20% облогъ.

Комисията си е дала много трудъ. При изготвянето на първоначалния законопроектъ въпроситъ сѣщо сѣ проучвани много основно и тъкмо тукъ считамъ, че има най-малко грѣшки въ настоящия законопроектъ. По-нататъкъ ще дойдатъ други членове, където ще има да се правятъ бележки, и, азъ предполагамъ, доста основателни, ще ги вземемъ подъ внимание, ще ги преценимъ и ще се помъчимъ да коригираме текста на тия членове отъ законопроекта.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. министра на финанситъ за една прибавка къмъ чл. 1, пунктъ е, накрая „вълна сурова прана или не“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. министра на финанситъ въ буква ж, сѣщия членъ, да бъдатъ премахнати думитъ „вълна сурова, прана или не“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

И. Куртевъ (нац. л): Азъ ще искамъ г. министърътъ да даде едно обяснение. Доколкото зная, има министерско постановление за облагане вълната, както обясни г. докладчикътъ, съ 20 л. Обаче това постановление още не е одобрено отъ Камарата.

Министър С. Стефановъ: Да.

И. Куртевъ (нац. л): Сега това облагане остава ли въ сила?

Министър С. Стефановъ: Остава. Г. докладчикътъ Ви каза.

И. Куртевъ (нац. л): Въ такъвъ случай би трѣбвало да се премине къмъ по-чувствително облагане — въ случай че онова министерско постановление не е въ сила.

Министър С. Стефановъ: То ще дойде на утвърждение по реда си съ другитъ постановления. Г. докладчикътъ ви даде обяснение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на народния представител г. Аврамъ Аврамовъ, ...

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Г. Аврамовъ го оттегля, защото г. министърътъ каза, че ще се разглежда на трето четене.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ комисията и ние сами възнамѣрявахме да направимъ такова измѣнение.

Министър С. Стефановъ: Г. Аврамовъ! Азъ Ви моля да оттеглите предложението си, защото азъ не мога да се съглася да се коригира текстътъ, който съдържа една такава материя, по предложения, направени така инцидентно. Вземамъ подъ внимание това, което Вие казахте и — азъ лично нѣма да го предлагамъ — въ комисията ще се обсъдятъ всички предложения въ духа на тия декларации, които правя и които сѣ задължителни за мене. Тѣй че, при декларацията, която Ви правя, азъ Ви моля да се съгласите, както Вие, така и другитъ господа, които правятъ предложения, да ги оттеглите, защото е крайно неудобно.

А. Аврамовъ (з): При тая декларация на г. министра, съгласенъ съмъ да се реши въпросътъ при третото четене и затова сега оттеглямъ предложението си.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. д-ръ Бурилковъ ...

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители. Предложението, което прави г. д-ръ Бурилковъ, въ сѣщностъ е прието въ комисията, но при печатане доклада въ Държавната печатница е изпуснато това. Станало е едно опущение. Затова комисията е съгласна да се приеме неговото предложение.

Министър С. Стефановъ: Това е решението на комисията. Съгласенъ съмъ да се приеме.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. д-ръ Бурилковъ, къмъ чл. 1, буква а, да бъде прибавена и думата „сисала“, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението, направено сѣщо отъ г. д-ръ Бурилковъ, въ буква б да бъде приета прибавка „ютата и ютената прежда“, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 1 така, както се докладва, съ приетитъ прибавки и изваждания, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 2. Намаляватъ се митата:

а) на петрола по п. 1, буква „а“ на ст. 152 отъ митническата тарифа за вноснитъ стоки отъ 12 на 6 л. за 100 кгр.; б) на газьола по п. 2, буква „а“ на сѣщата статия отъ 2 на 0.20 л. за 100 кгр.;

в) на пакурата по п. 1, буква „б“ на сѣщата статия отъ 4 на 0.40 л. за 100 кгр.;

г) на другитъ минерални масла, съ относително тегло при 15° С — 0.895 и нагоре по п. 2, буква „б“ на сѣщата статия отъ 15 на 5 л. за 100 кгр.;

д) на медния сулфатъ (синъ камъкъ) по п. 5, буква „и“ на ст. 192 на сѣщата тарифа отъ 20 на 5 л. за 100 кгр.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Вие знаете, че лозарството е изпаднало въ едно тежко положение. То не може да пласира своето производство никѣде. Азъ ще моля г. министра да се съгласи да премахнемъ митото на синия камъкъ, защото, както казахъ, и безъ това лозарството толкова силно е западнало, та, ако го облагаме още, не знамъ до къде ще стигне лозарътъ-производител! Нищо не е, г. министре, да се премахнатъ и 5-тъ лева мито на синия камъкъ.

Министър С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Облогътъ тукъ се намалява 4 пъти — отъ 20 л. на 5 л. За по-голѣмо намаление г. министърътъ не се съгласява.

А. Аврамовъ (з): Килограмъ вино е 1.50 л. Какво ще искаме?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Това е на 100 кгр.

Министър С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Не мога да приема предложението на г. Аврамъ Аврамовъ за намаление. Ние намалихме достатъчно. Защото трѣбва да се знае, че въ тоя законопроектъ вече безмитенъ вносъ не съществува и че тоя законопроектъ е еднакъвъ за всички.

А. Аврамовъ (з): Едно изключение да се направи.

Министър С. Стефановъ: Следователно, нѣма да има високи цени на синия камъкъ въ търговеца, въ други, въ трети. Доставка му ще бъде организирана, както миналата година. Цената му, която е сега, съ туй мито, е свършено достѣпна. По-нататъкъ не мога да отстапя.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Азъ моля г. г. народнитъ представители, когато правятъ предложения, да ги правятъ писмено.

Който от г. г. народните представители приема предложението на г. Аврамъ Аврамовъ за изхвърляне . . . Отъ коя точка, г. Аврамовъ?

А. Аврамовъ (з): Буква д.

С. Мешаневъ (д. сг): Ако се изхвърли, ще бъде лошо.

А. Аврамовъ (з): Азъ се чужда на акъла на тѣзи хора, които казватъ, че ще бъде лошо! Нѣма нищо лошо.

С. Мешаневъ (д. сг): Не разбирашъ какво искамъ да кажа! Казвамъ: ако се изхвърли, ще бъде лошо.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Когато г. Стойчо Мешаневъ Ви казва, че ще бъде по-лошо, ако се изхвърли, е напълно правъ и ето защо. Споредъ законопроекта, синиятъ камъкъ ще плаща 5 л. златни за 100 кгр., което прави 135 л. за 100 кгр., или 1'35 л. за кгр.. Ако го изключимъ отъ законопроекта, при вноса му като безмитенъ ще се плаща 20% адвалорна такса по буква з. И ако цената му е 15 л. килограмътъ, ще плаща 3 л. — повече отколкото е сега. Та правъ е г. Стойчо Мешаневъ като казва, че ако изхвърлимъ синия камъкъ отъ законопроекта, ще стане по-лошо. (Глъчка)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Предупреждавамъ г. г. народните представители своевременно да правятъ предложенията си писмено, за да не губимъ време.

Който отъ г. г. народните представители приема предложението на г. Аврамъ Аврамовъ, съ което г. министърътъ на финанситъ не е съгласенъ, по буква д на чл. 2 обложътъ отъ 5 л. за 100 кгр. да се намали на 2 л., моля, да вдигне ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Който отъ г. г. народните представители приема чл. 2 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне ръка. Мюзинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 3. Дава се право на Министерския съветъ, по докладъ на министра на финанситъ, направенъ по искане на надлежния министъръ, да освобождава отъ мито:

а) материалитъ, препаратитъ и химикалитъ, нуждни за борба противъ болеститъ и неприятелитъ по растенията;

б) изкуственитъ торове, употребявани въ земледѣлското стопанство;

в) специалнитъ стѣкла, които ще служатъ за покриване на парници и топлици за произвеждане на ранни зеленчуци;

г) жгловото жѣлѣзо и жѣлѣзната тель, нуждни за отглеждане на десертни сортове лози.

Горнитъ материали се освобождаватъ отъ мито само ако не се произвеждатъ въ страната.

Безмитниятъ вносъ се контролира отъ Министерството на финанситъ, а използванетоъ ще се опредѣли съ наредба отъ същото въ съгласие съ надлежното министерство.

Забележка. Събранитъ мито, акцизъ и общински налози отъ петрола, който ще се дава само чрезъ Българската земледѣлска банка безъ мито и други бери и ще се употребява за тракторитъ при обработването на почвата, сѣитбата, жетвата и вършитбата, се връщатъ на Земледѣлската банка по наредба, изработена отъ Министерството на финанситъ въ съгласие съ онова на земледѣлието и държавнитъ имоти и одобрена отъ Министерския съветъ“.

По предложението на г. министра на финанситъ алинея втора, а именно „Горнитъ материали се освобождаватъ отъ мито само ако не се произвеждатъ въ страната“, се заличава. Вземете напр., стѣклата: ще трѣбва и тѣ да се облагатъ и тогава да ги доставяме по високитъ цени на Гебедженската фабрика. И други материали, които се произвеждатъ въ недостатъчно количество, ще повишатъ ценитъ си, ако остане тази алинея.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Освенъ това каза се въ комисията, че стѣклата отъ български произходъ трѣбва да иматъ белегъ. И туй трѣбва да бъде казано тукъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Също така и на туй се спрѣхме въ комисията, но не е казано въ законопроекта, а остана да се уреди съ правилникъ. Стѣклата за парници ще трѣбва да носятъ белези, за да не може да става съ тѣхъ контрабанда.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Момчо Дочевъ.

М. Дочевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще направя едно предложение, съ което вѣрвамъ г. министърътъ на финанситъ ще се съгласи. Въ забележката се казва: че . . . „петролътъ, който ще се дава само чрезъ Българската земледѣлска банка безъ мито и други бери и ще се употребява за тракторитъ при обработването на почвата“, се доставя отъ държавата. Предлагамъ да се добави: „както и за помпитъ, които служатъ за оросяване“. Има оризища и зеленчукови градини, които се напояватъ чрезъ моторни помпи. Азъ смятамъ, че ще бъде справедливо, за да се насърди нашето градинарство, което наистина прави голѣми успѣхи, тѣй както се предвиди освобождаване отъ мито на специалнитъ стѣкла, нуждни за градинарство, да се предвиди да се ползватъ съ тази привилегия и моторнитъ помпи.

А. Буковъ (з): Какво ще насърчаваме оризопроизводството?

М. Дочевъ (д. сг): Не се касае само за оризищата, но и за зеленчуковитъ градини.

А. Буковъ (з): Да се каже тогава — зеленчукови градини, а не да бъде и за оризищата.

М. Дочевъ (д. сг): Моето предложение е да се прибавятъ въ забележката думитъ „както и за помпитъ, които служатъ за оросяване на зеленчукови градини“.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): За оросяване.

А. Буковъ (з): Какъ оросяване? Тамъ ще влѣзатъ и чалнитъ. Какъ тѣй?

М. Дочевъ (д. сг): Само за зеленчуковитъ градини моторнитъ помпи, които си служатъ съ нафта, да се ползватъ отъ облагитъ, съ които се ползватъ и тракторитъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! По забележката на чл. 3, така както предлага и г. Дочевъ, азъ имамъ да кажа следното. За да можемъ да отговоримъ напълно на принципа, че разрешаваме безмитния вносъ на петролъ за нуждитъ на земледѣлското производство, ще трѣбва да се прибавятъ следъ думата „тракторитъ“ думитъ „и моторитъ“. Също следъ думата „вършитба“ да се прибавятъ думитъ „и роначкитъ на кукурузъ“. Да се каже още „тежкитъ помпи за зеленчуковитъ градини и оризищата“.

А. Буковъ (з): Ориза го имаме и безъ това въ голѣмо количество. Какво ще насърчаваме неговото производство?

Г. Митовъ (д. сг): Понеже има и овощни градини, които се напояватъ по такъвъ начинъ, нека се каже общо „които служатъ за оросяване“.

А. Буковъ (з): Какво ще насърчавате оризищата? Оризища има повече, отколкото трѣбва.

Министъръ С. Стефановъ: Трѣбва да се каже тѣй, защото на много мѣста днесъ вече, при намаление на водитъ, има приспособления съ голѣми помпи.

Е. Шидерски (з): Какъ се разрешава въпросътъ съ мелницитъ? (Шумъ)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Дазете редъ!

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Моля да се каже така: „и помпитъ за оросяване въ земледѣлието и отраслитъ му“ — може да бъде за конопъ, за памукъ, овощна градина, оризище и пр.

Министъръ С. Стефановъ: Въ дреболии нѣма да отиваме.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Общо да се каже „въ земледѣлието и отраслитъ му“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Генко Митовъ.

Г. Митовъ (д. сг): Г. г. народни представители! Изглежда, че има едно колебание, относително предложението.

нието, което направи г. Момчо Дочевъ и което се допълни от г. министра на финанситъ. Азъ съмтамъ, че тѣзи предложения, които взаимно се допълватъ, трѣбва непременно да бждатъ приети. Колкото се отнася до Южна България, където има всичкитѣ условия, за да вирѣятъ по-сѣжни култури и въ която фактически напоителнитѣ дждове и напоителнитѣ съоръжения сѣ сравнително малко, е абсолютно необходимо тамъ да насърдимъ оросяването на земледѣлскитѣ култури чрезъ този начинъ, като облекчимъ или допустимъ моторитѣ, които обслужватъ помпите, да се снабдяватъ съ безмитенъ бензинъ, т. е. като ги приравнимъ къмъ тракторитѣ за вършачки и сѣтка. Азъ мисля, че това предложение трѣбва всички да възприемемъ единодушно.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Данаиловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ моля, г. г. народни представители, да бждемъ внимателни. Като се каза „да се освободи“, искате да освободите всичко. Въ комисията се разглежда този въпросъ и се каза: „Понеже на зърненитѣ храни ценитѣ сѣ сравнително много паднали, трѣбва да имъ се даде една защита“. Ако искате, можете всичко да освободите, но трѣбва да се държи мѣрка при туй освобождаване, защото иначе може да се отиде много далечъ (Възражения отъ мнозинството) Моля ви се! Въ всѣки случай зеленчуцитѣ не сѣ отъ тия артикули, които искатъ защитата на държавата. Недейте говори така! Тѣ иматъ достатъчно добри цени у производителя и на пазара намиратъ още по-добри цени. Държавата не може да се лиши отъ приходи. Да не отиваме до крайности въ това отношение, защото не знаемъ къде ще спремъ.

Азъ само обръщамъ вниманието ви да бждемъ внимателни и колкото е възможно по-ограничено да освобождаваме отъ мито. Доста артикули сме освободили досега! Оттукъ нататкъ трѣбва да бждемъ по-внимателни, поради кризата, която прекарваме.

Азъ моля текстътъ да си остане тѣй, както си е, като направимъ едно облекчение само по отношение на тракторитѣ, вършачкитѣ и онѣзи машини, които сѣ свързани съ производството на зърнени храни.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Тошевъ.

Н. Тошевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще моля г. министра на финанситѣ да се съгласи, въ забележката къмъ чл. 3 следъ думата „петрола“ да се поставятъ думитѣ „и минералнитѣ масла“.

Министъръ С. Стефановъ: Много отивате!

Н. Тошевъ (д. сг): Приложението на машинитѣ въ земледѣлието е много трудно и относително сѣпо. Някоя земледѣлска машина не работи повече отъ единъ месецъ въ годината и затова излиза много сѣпо. Поради слабата техническа подготовка на нашето население, машинитѣ бързо се развалятъ и съ това се нанася една голѣма щета както на народното стопанство, така и на отдѣлнитѣ стопани. Някой не печели отъ вършачкитѣ, но населението се ползува отъ тѣхъ. Ако, освенъ петрола, и минералнитѣ масла не бждатъ освободени отъ мито, можемъ да предполагаемъ, че притежателитѣ на вършачки нѣма да вършеятъ и съ това ще принудимъ земледѣлското население да се върне назадъ, да вършее съ дикани и добитъкъ.

Азъ ви моля да се съгласите да бждатъ освободени отъ мито, освенъ петролтъ, и минералнитѣ масла, нуждни при вършитбата, и не само за тракторитѣ, а и за всички други машини, които каратъ вършачкитѣ. Вѣрно е, че митото на тия масла се намалява отъ 15 л. на 5 л., но и митото на газта се намалява отъ 12 л. на 6 л. за 100 кгр.

При това катастрофално намаление ценитѣ на земледѣлското производство и особено на зърненитѣ храни земледѣлецътъ не може да плати никакво мито.

Азъ ще моля и г. министра на земледѣлието да подкрепи това предложение, което трѣбва да се приеме въ интереса на широката маса земледѣлско население.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще подкрепя предложението на г. Момчо Дочевъ, като го разширя въ смисла, който му даде г. д-ръ Бурилкоу, съ което се съгласи и г. министърътъ, а именно да се подпомогне изкуственото оросяване.

Нашата страна страда отъ безводие. Съ огледъ на оросяването, ние хвърлихме стотици милиони за създаването на водни синдикати. Тази инициатива, колкото и да е отъ интересъ на народното стопанство, изглежда, нѣма да бжде по силитѣ му да я изнесе, и затова трѣбва да насърчимъ поне оросяването чрезъ помпване на подпочвена вода. И това насърчение ще трѣбва да засегне не само зеленчуковитѣ градини, но всички земледѣлски отрасли, всички земледѣлски култури. Нѣкъде помпите се турятъ въ движение съ електричество, но въ селата то още не е стигнало и затова си служатъ съ мотори, горивото на които е газъ. Така че ще трѣбва непременно да се даде облекчение и за горивото на тия мотори.

Моля г. Момчо Дочевъ да се съгласи неговото предложение да се разшири за всички земледѣлски култури.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Направиха се нѣколко предложения, които трѣбва всестранно да бждатъ обсъдени. Затова най-добре ще бжде този членъ да се разгледа отново въ комисията. Нека всички въпроси, които се повдигнаха тукъ, да се обсъдятъ тамъ и тогава да се реши на кои материали да се дадатъ облаги и на кои не.

Г. министърътъ на финанситѣ е съгласенъ съ това. Сѣтамъ, че така най-добре ще се разреши този въпросъ. За оризищата, напр., нѣкои искаха да се дадатъ облаги, а други направиха възражения. Има, обаче, случаи, когато въ тия мѣста, които се поливатъ съ вода отъ аркове, въ години на голѣма суша, когато рѣкитѣ пресъхватъ, употребяватъ помпи, за да спасятъ реколтата си. Въ такива случаи трѣбва да се дадатъ облаги за оризищата, както и за другитѣ земледѣлски култури. Та най-добре ще бжде да се върне текстътъ въ комисията, да се обсъди тамъ и да се направятъ поправкитѣ.

И. Драгойски (д): Само забележката.

Министъръ С. Стефановъ: Само забележката.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Странно е, ако комисията не се е занимала съ този въпросъ досега!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема предложението на г. министра на финанситѣ, да се изхвърли алинея втора на чл. 3: „Горнитѣ материали се освобождаватъ отъ мито само ако не се произвеждатъ въ страната“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има предложение, щото предложението по забележката къмъ чл. 3 да бждатъ отнесени за разглеждане въ комисията, ако г. г. вносителитѣ на предложенията сѣ съгласни.

М. Дочевъ (д. сг) и други: Прието.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 3 съ приетото заличаване на алинея втора, при декларацията на г. министра по забележката, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Отдѣлъ II.

Чл. 4. Членъ 2, точка 11, отъ закона за акцизитѣ и пр. (безъ забележката, която остава въ сила) се измѣня както следва:

Петролъ и други леки минерални масла съ относително тегло до 0.895 при 15° С, изключая бензина и газзола, съ 21 л. 100-тѣ кгр.; бензинъ — съ 7.50 л. 100-тѣ кгр.; газзолъ съ 3 л. и пакура съ 2 л. 100-тѣ кгр.; минерални масла съ относително тегло 0.895 и нагоре при 15° С съ 7 л. 100-тѣ кгр.; карбидъ калциевъ съ 10 л. 100-тѣ кгр.“

С. Мошановъ (д. сг): Г. докладчикъ! Едно обяснение само: съ това увеличаватъ ли се сегашнитѣ акцизи?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Да.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 4, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 5. Общинският налог на петрола по чл. 2, т. 34, отъ закона за общинския налогъ се опредѣля на 1 л. за 100-тъ килограма, а на минералнитѣ масла съ относително тегло при 15° С 0.895 и нагоре, изключая пакурата — на 3 л. за 100-тъ кгр.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 5, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 6. Облагатъ се съ такса по размѣритѣ, указани въ таблицата къмъ настоящия законъ, мѣстнитѣ произведения — предмети, игритѣ за развлѣчение и другитѣ обекти, изброени въ сѣщата таблица“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Най-напредъ искамъ да запитамъ г. министра, съ приемането на този членъ приема ли се и таблицата къмъ него и въобще какъ ще стане приемането на таблицата, въ края на законопроекта, и съ огледъ на туй ще взема сега думата или не.

Министъръ С. Стефановъ: Таблицитѣ ще се гласуватъ отдѣлно, защото и въ тѣхъ, предполагамъ, ще станатъ измѣнения, следъ като се чуятъ тукъ разискванията.

С. Мошановъ (д. сг): Добре. Тогава ще взема думата по тѣхъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 6, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 7. Таксата за разнитѣ издѣлия и предмети, които се произвеждатъ отъ фабрики и работилници, при които нѣма постояненъ държавенъ контролоръ, се замѣнява съ абонаментъ, който се заплаща предварително въ началото на всѣки периодъ, за който е опредѣленъ, споредъ съответната таблица и въ размѣритѣ, опредѣлени отъ нея“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 7, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 8. За установяване на редовния износъ отъ фабричитѣ и работилницитѣ, произвеждащи предмети и стоки, подлежащи на облагане съ такса по настоящия законъ, тия стоки и предмети се облапватъ съ контролорски свидетелства, държавни бандероли или други контролни знаци. По сѣщия начинъ се постѣпва съ подобни стоки и въ митницитѣ, когато тѣ се внасятъ отъ странство.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 8, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 9. Всички фабрики и работилници, въ които се произвеждатъ предмети и стоки, подлежащи на облагане по настоящия законъ, както и заведенията, като кафенета, сладкарници и др., се облагатъ съ патентъ за производство и правопродажба въ размѣритѣ, предвидени въ приложената къмъ този законъ таблица“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 9, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 10. Размѣрътъ на абонаментитѣ и патентитѣ, предвидени въ настоящия законъ, се опредѣля отъ комисия, назначена отъ министра на финанситѣ, която взема за основа:

- а) капитала, вложенъ въ предприятието;
- б) употребяваната двигателна сила, изразена въ конски сили;
- в) броя на работницитѣ, които взематъ участие въ производството и въ всички други работи, свързани съ него;
- г) годишното производство, споредъ книгитѣ на заведениянето;

д) количеството на суровитѣ материали, влагани въ производството, и

е) мѣстото, където се намира заведението“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Азъ вѣрвамъ, че г. министърътъ на финанситѣ ще се съгласи, какво редакцията на този членъ би трѣбвало да се измѣни. Размѣрътъ на абонаментитѣ и патентитѣ трѣбва да се опредѣля отъ министъра, а не отъ комисия. Не бива комисия да има такава власт. Комисията ще дава мнение, а размѣра ще трѣбва да опредѣля министърътъ, защото той е отговорното политическо лице.

С. Мошановъ (д. сг): Или, най-малкото, протоколътъ на комисията трѣбва да бѣде утвърденъ отъ министра на финанситѣ, за да влѣзе въ сила.

Министъръ С. Стефановъ: Вземамъ си бележка.

И. Куртевъ (нац. л): После какъвъ ще бѣде съставътъ на комисията?

С. Мошановъ (д. сг): Това нѣщо трѣбва непременно да се уреди, г. министре. Да не остане така.

Министъръ С. Стефановъ: То се разбира, че протоколътъ на комисията ще бѣде утвърденъ отъ министра на финанситѣ.

С. Мошановъ (д. сг): Не се разбира.

Министъръ С. Стефановъ: Добре, съгласенъ съмъ да се прибавятъ тия думи.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Има се предъ видъ досегашната практика. Тукъ се засѣгатъ нѣколко закони. Въ случая се смѣта, че ще се следва оная процедура, която е предвидена въ закона за акцизитѣ. Вие знаете, че въ закона за акцизитѣ за цѣлъ редъ предприятия и производства е предвидена абонаментната система. Тамъ е предвиденъ и начинътъ на процедуране, и съставътъ на комисията. Така че процедурата по закона за акцизитѣ остава сѣщата и тукъ.

С. Мошановъ (д. сг): Ще има да се облагатъ заведения съ по 500—600 хиляди лева годишно. Какъ може министърътъ да не утвърждава поне протокола на комисията?!

Министъръ С. Стефановъ: Вземамъ си бележка.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Ще се съгласува текстътъ съ закона за акцизитѣ.

С. Мошановъ (д. сг): Не. По закона за акцизитѣ тази работа може да се остави и на мѣстната данъчна властъ, защото тамъ интереситѣ сѣ малки, но тукъ не може, защото интереситѣ сѣ много голѣми.

Министъръ С. Стефановъ: Вземамъ си бележка и ще се поправи.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 10, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 11. Съдържателитѣ на заведенията, въ които се играятъ игри за развлѣчения, плащатъ допълнителенъ патентъ 50% отъ размѣра, плащанъ по сега действащитѣ таблици“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 11, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 12. Министърътъ на финанситѣ може да разреши на Варненската община да открие казино за хазартни игри на концесионни начала. Десетъ процента отъ brutни приходъ се събиратъ въ полза на държавното съкровище.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Върно е, че първоначалният текст на чл. 12 е претърпял в комисията съществена корекция. Въз основа на първоначалния проект се предвиждаше въобще правото на министъра на финансите да позволява откриване на игрални домове, да позволява въобще разиграване на хазартни игри в разни курорти, а сега, според текста, изготвен от комисията, това право е ограничено. По новия текст вече се дава право на финансовия министър да разреши само на Варненската община да открие казино за хазартни игри на концесионни начала. Азъ съмтамъ, че можемъ да направимъ всичките решителни възражения и да се противопоставимъ най-енергично на идеята да се разрешава отварянето на казино по начало, още повече при условията, които текстътъ на чл. 12 предвижда, условия, които за мене даватъ всичките основания да се направи една сериозна критика на този текстъ.

По начало не може Парламентътъ да се съгласи да се легализира играта на хазартъ, която — за себе си имамъ този куражъ да кажа — не е чужда за мнозина отъ насъ. (Смѣхъ) Така е. За това можемъ само да съжаляваме.

К. Кораковъ (д): Признатъ грѣхъ не е грѣхъ!

Г. Говедаровъ (д. сг): Азъ съмтамъ, че единъ интелектуалецъ може всѣкога, па макаръ и въ последенъ моментъ, да се самоопомни, да си наложи ограничения, па най-сетне може да си направи и харакири. Но когато се касае за широките маси, когато се касае за народните кръгове, ние дължимъ да наложимъ ограничения и да вземемъ мѣрки, защото тѣзи широки кръгове не всѣкога иматъ тая съпротивителна сила, не всѣкога могатъ въ даденъ моментъ да се спратъ, не всѣкога знаятъ докъде да отидатъ. И съображението да се създадатъ приходи на Варненската община азъ съмтамъ, че не издържа сериозна критика. Съ този законопроектъ вие легализирате хазартната игра и никакви мѣрки занаяпредъ властта нѣма да бжде въ положение да вземе, даже и тогава, когато печални последици отъ този режимъ, морално разрушителни, ще бждатъ налице, ще бждатъ безспорни. Нека не забравяме, че тукъ, въ Парламента, ние представляваме не лично себе си, но нашия народъ, неговите разбирания, интереси и съвѣсти, които отричатъ и осъждаатъ хазарта.

Къмъ тѣзи принципи съображения азъ си позволявамъ да изтъкна и нѣкои други съображения, не по-малко важни, in concreto, специално за този текстъ на чл. 12. Въ този членъ се говори за концесия. Вие знаете що значи концесия. Това е една привилегия, едно право на изключително ползуване. За единъ по-голямъ срокъ държавата и общината ще бждатъ обвързани. Камарата ще бжде ангажирана, държавната властъ ще бжде безпомощна да премахне този режимъ даже и тогава, когато има предъ себе си най-печални констатации, най-тежки резултати, най-големи опасности, очевидни и масови разорвания. Концесия, прочее, не бива да позволявате въ никакъвъ случай, при никакви условия.

Н. Стамболиевъ (з): Ама срѣдства нѣма.

Г. Говедаровъ (д. сг): Даже ако се касае по едни или други съображения да се помогне на единъ нашъ първостепененъ курортъ, какъвто е Варна, имащъ право и нужда отъ подпомагане, пакъ не бива да се дава концесия. Освенъ това, при този текстъ вие имате едно пълномощно бланко, значи, неограничено, едно пълномощно, подписано така на бѣло, безъ да ограничавате пълномощника. Вие давате право на общината да склучи какъвто ще договоръ, при условия, които тя, собствене нейните общинари въ даденъ моментъ ще благоусмотрятъ, стига да иматъ протекцията на финансовия министъръ.

Н. Стамболиевъ (з): Не е така.

Г. Говедаровъ (д. сг): Моля. При този текстъ, така е.

Н. Стамболиевъ (з): Финансовиятъ министъръ разрешава.

Г. Говедаровъ (д. сг): Днесъ финансовъ министъръ е г. Стефановъ, въ когото лично азъ мога да вѣрвамъ, но утре ще бжде другъ, когото не съмъ дълженъ да вѣрвамъ. Финансовиятъ министъръ, споредъ дебатирания текстъ, „може да разреши“, значи, има дискреционното право да разреши или да откаже откриването на казино за хазартни игри, но той нѣма рамки, нѣма ограничения, поставени отъ Парламента.

Министъръ С. Стефановъ: Позволете. Какво значение иматъ думите „на концесионни начала?“

Г. Говедаровъ (д. сг): „На концесионни начала“ значи да се даде право на изключителна експлоатация за 10—20—30 години.

Министъръ С. Стефановъ: Тѣзи думи обгръщатъ въ себе си цѣлата процедура на разрешаването съ специалния законъ, който ще дойде после. Сега се разрешава само принципътъ. Никакви пълномощия нѣма.

Г. Говедаровъ (д. сг): Ако се възприеме тъкмо тая мисълъ, че има едно ограничено пълномощие, значи вие, г. министре, разберете, че евентуалниятъ договоръ за концесия, следъ като ще добие Вашето разрешение, ще бжде внесенъ съ съответенъ законопроектъ въ Камарата, която, проучвайки внимателно и основно условията на концесионния договоръ, ще се произнесе суверенно за неговото приемане или неприемане. Ако имаме тая декларация на г. министъра на финансите, разбира се, тогава моите възражения in concreto остава да се направятъ тогава, когато ще имаме този договоръ предъ себе си.

Министъръ С. Стефановъ: Разбира се.

Г. Говедаровъ (д. сг): Все пакъ, обаче, азъ правя решителни и безусловни възражения по принципъ и съмтамъ, че текстътъ на чл. 12 не бива да стои нито въ този, нито въ другъ законопроектъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Христо Родевъ.

Х. Родевъ (нац. л): Г. г. народни представители! Азъ идвамъ да сподѣля до известна степенъ мислитъ на преждеговорившия. Въ никакъвъ случай азъ не мога да одобря едно намѣрение на финансовия министъръ чрезъ комара да търси ресурси за държавата.

С. Мошановъ (д. сг): За Варненската община се касае.

Х. Родевъ (нац. л): Все едно е.

К. Кораковъ (д): Недейте оскърбява така министъра. Не е за държавата. Това е само за Варненската община.

Х. Родевъ (нац. л): Нѣма значение дали е за Варна, или е за Бургасъ, или е за София. Ние даваме единъ мандатъ на министъра на финансите. Нѣма значение кой го иска. Въ законопроекта се казва: (Чете) „Министърътъ на финансите може да разреши на Варненската община да открие казино за хазартни игри на концесионни начала“. На концесионни начала ли ще стане откриването на това казино или нѣма да стане на концесионни начала, по начало азъ не мога да се съглася, . . .

Министъръ С. Стефановъ: То е другъ въпросъ.

Х. Родевъ (нац. л): . . . Народното събрание да насърчава единъ порокъ, какъвто е хазартната игра. Мнозина твърдятъ, че като се открие такова казино въ Варна, щѣли да дойдатъ чужденци; мнозина г. г. народни представители считатъ, че това е нѣкаква самоуловка на чужденци, които ще дойдатъ въ Варна, ще оставятъ милионитъ си долари и по този начинъ държавата, чрезъ 10-тъ процента, които ще събира отъ тамъ за себе си, ще може вече да посрѣща разходите по своя бюджетъ. Това е едно заблуждение. Въ Варна идватъ обикновено чехи и други чужденци, съ скромни срѣдства, срѣдна ржка хора, хора, които могатъ да прекаратъ тамъ едва 1 месецъ на лѣчение или почивка. И не сж тѣ, които ще бждатъ постоянните клиенти на това казино. Негови клиенти ще бждатъ пакъ нашитъ българи, ще бжде пакъ бай Ганю, ще бждатъ секретаръ-бирницитъ, които ще оставятъ тамъ събранитъ суми, вмѣсто да ги внасятъ на влогъ въ Народната банка, и на другия денъ ще отидатъ въ затвора. (Силни възражения отъ И. Велчевъ и други земледѣлци) Оставете какво иска Варненската община! Това нѣма значение.

Г. г. народни представители! Говори се като-че-ли ние просто ще зарегистрираме едно искане на Варненската община. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. да.

Н. Стамболиевъ (з): Г. председателю! И ние ще вземемъ думата да приказваме по същество на въпроса, за да опровергаемъ това, което говориха преждеговорившите.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Всѣки може да вземе думата и да опровергава, но не може да се работи по такъвъ начинъ, не е достойно!

Х. Родевъ (нац. л): Г. г. народни представители! Азъ ви моля да се отнесете съ всичката сериозностъ къмъ този въпросъ. Дайте ми възможностъ да говоря.

Когато преди 10 години по законодателенъ редъ бѣше дадено такова разрешение, обществената съвѣсть и отъ ваша, и отъ наша, и отъ всички срѣди възнегодува по най-решителенъ начинъ, че държавата нѣма право да търси ресурси чрезъ комара, чрезъ неговото насаждане и покровителство. Ако Варненската градска община е изпаднала въ положение да не може да посрѣща своите нужди, нека потърси другите ресурси. Но по единъ законодателенъ начинъ да искате да фаворизирате комара, смѣтайки, че ще дойдатъ чужденци, а въ сѣщностъ ще дойдатъ лекомислени хора отъ градове и села у насъ — често пѣти, както казахъ, секретарь-бирникъ, който носи за влогъ въ Народната банка 20 хиляди лева, ще отиде тамъ, смѣтайки, че чрезъ едно завъртане на роликтата ще може да ги направи 60 хиляди лева, а, вмѣсто това, ще отиде въ затвора — мене ми се струва, че нѣма никаква сериозна и почтена аргументация. Азъ съмъ решително противъ разрѣшаването да се отварятъ заведения за хазартни игри.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Димо Бурилковъ.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Г. г. народни представители! Тукъ се смѣта, че варненското гражданство иска да се отворятъ въ Варна комарджийски заведения. За честта на Варна, за честта на нейните граждани, азъ мисля, че тамъ не може да се смѣта... (Силни пререкания между Х. Родевъ и Ж. Желябовъ. Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да!

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Г. г. народни представители! Дълбоко съмъ убеденъ, че варненското гражданство е така високо издигнато, че то не смѣта комара като изворъ на богатства и печалби. Това сж заблудени варненски общинари, които смѣтатъ...

Ж. Желябовъ (р): Не сж заблудени. Може Вие да сте заблуденъ! Приказки!

С. Таковъ (з): Тѣ (Сочи д-ръ Д. Бурилковъ) сж въздържатели!

Ж. Желябовъ (р): Въздържатели, пѣкъ пиятъ!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля Ви се!

Ж. Желябовъ (р): (Къмъ д-ръ Д. Бурилковъ) Оставете тия радикалски схващания! Тѣ бѣха едно време. За Влайково време разпратятъ!

К. Кораковъ (д): И радикалитъ вече ще пиятъ вино и ще играятъ комаръ. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да!

Министъръ С. Стефановъ: Дайте възможностъ на оратора да говори.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Г. г. народни представители! Единъ курортъ привлича хора, създава си име единствено съ своите вътрешни качества. Градътъ Варна, царицата на Черно море, има своите здравни качества: има въздухъ, има море, има природни условия, които му даватъ възможностъ, чрезъ една разумна политика, чрезъ една работа да създава **културни удобства** и да привлича колкото се може повече и повече свѣтъ. Градътъ Варна не може да привлѣче нито англичани, нито американци. Тѣ нѣма да минатъ презъ Франция и Италия, за да дойдатъ въ Варна; тѣ ще отидатъ въ Франция и Италия. Въ Варна ще дойдатъ поляци, ромѣни и отчасти чехи. Тѣ, обаче, нѣма да сж онѣзи хора, които ще посещаватъ комарджийското заведение въ Варна. Това е изгубена кауза. Варна съ своя комарджийски домъ ще уни-

щожи своето реноме, ще се обърне на вертепъ, където ще идватъ международни мошеници и авантюристи, които съ своите афери ще създаватъ работа на полицията. Варна съ единъ комарджийски домъ на съблазни, на рушение не може да не създаде съблазни за българското гражданство, което ще отива тамъ и ще бѣде деморализирано. За честта на Парламента, азъ смѣтамъ, че никой нѣма да вдигне рѣка за тази комарджийница. (Ржкоплѣскания отъ нѣкои отъ мнозинството)

Х. Родевъ (нац. л): Г. министре! Защо да не разрешите това и въ други градове да се играе комаръ? Защо е тая привилегия само за гр. Варна? Ако комарътъ е нѣщо морално, разрешете го за всѣкъде; ако е неморално, защо ще деморализирате Варна?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Жеко Желябовъ.

Ж. Желябовъ (р): Г. г. общински съветници! (Веселостъ) Г. г. народни представители! Въ миналото въ Варненския общински съветъ имаше редъ предложения, съ които се искаше да бѣде построенъ въ Варна единъ голѣмъ хотелъ, въ който да бѣде позволено да се разиграватъ хазартни игри. По този въпросъ гражданството тогава се раздѣли. Единъ отъ тия, които бѣха противъ комара, бѣхъ и азъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): И сега постолнствуващъ!

Ж. Желябовъ (р): Единъ отъ тѣзи, които бѣха противъ комара, бѣше и уважаемиятъ нашъ колега г. Ради Василевъ. Обаче дойде моментъ, когато Варна остана безъ никакви ресурси. Всѣка година идватъ чужденци и обръщатъ вниманието на общинската управа, че въ Варна е необходимо да бѣде построенъ единъ голѣмъ хотелъ, съ всички поддѣления, и въ този хотелъ да може да се играе комаръ.

Нѣкой отъ земледѣлцитъ: Да има шамбъръ-сепарета.

Ж. Желябовъ (р): Общинскиятъ съветъ, като взема предъ видъ всички тѣзи предложения, реши единодушно, безъ разлика на партийни убеждения, да помоли г. министра на финанситъ и другитъ министри да се съгласятъ да се даде на Варна тая привилегия.

Г. Говедаровъ (д. сг): Печална привилегия!

Ж. Желябовъ (р): Не трѣбва да се схваща, че като се разреши играта на комаръ, веднага ще позволятъ на нѣкоя група или на известни лица да разиграватъ комаръ въ известенъ локалъ. Това ние го свързахме съ построяването на единъ голѣмъ хотелъ.

Независимо отъ това, г. г. народни представители...

Т. Бошнаковъ (з): Г. Желябовъ! Единъ въпросъ. Въ Варна могатъ да се увеличатъ такситъ за къпане. Едно нѣщо може да стане: известенъ курортистъ, като завърти веднѣжъ роликтата, да остане безъ пари и общината да му даде пари за пѣтъ!

Ж. Желябовъ (р): Моля, моля!

Общинскиятъ съветъ е разсѣждавалъ върху този въпросъ дали отварянето на такова заведение нѣма да се отрази върху морала на нашето гражданство. Г. г. народни представители! Ние предполагаме, че ще има правилникъ, който ще се одобри, може би, отъ министра, споредъ който нѣма да се позволи на обикновения чиновникъ или гражданинъ да посещава това игрално заведение, по подобие на Западъ, дето не е позволено на всѣки гражданинъ да участвува въ играта.

При ограничение на лицата, които ще играятъ, и при условие, че ще се построи единъ хотелъ, за който ще бѣдатъ издигнени срѣдства отъ 100 милиона лева, игралната, безспорно, ще се отрази благоприятно върху посещаването на курорта. Чувствува се една празнота — липса на подобенъ хотелъ, а отъ много посетители на една игралня. Азъ мисля, че никакъ нѣма да се отрази зле, ако съ единъ правилникъ бѣде ограничено посещаването на тази игралня.

Мисля, че е твърде умѣстно това право, което се дава на гр. Варна. Съ това ще се засили курортътъ и придонитъ на самата община.

Н. Падаревъ (д. сг. Ц): Защо въ този законъ го поставятъ?

Председателствуващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Теодоси Кънчевъ.

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ считамъ, че отъ гледище на едно по-системно законодателстване наредбата на чл. 12 нѣма мѣсто тукъ. Преди около 1 месецъ ние приехме законъ за облекчение на общинитѣ. Въ единъ законъ, свързанъ съ осигуряване приходи на общинитѣ или съ облекчение на тѣхното финансово положение, би могло да се постави на обсъждане въпросътъ: по каквъ начинъ да се осигурятъ приходи на известни общини и, ако обичае, специално на Варненската община. Отъ гледище, следователно, на една законодателствена архитектура, наредбата на чл. 12 нѣма мѣсто тукъ. И азъ съмъ убеденъ, че г. министърътъ на финанситѣ нѣма да прави голѣмъ въпросъ отъ наредбата на този членъ. Г. министърътъ сигурно е погледналъ благосклонно на ходатайството на общинскитѣ съветници на гр. Варна, които, безъ разлика на партийностъ, въ защита локалнитѣ интереси на Варна, сж го молили да вмъкне тая наредба. Но ние преди всичко трѣбва да проявимъ една последователностъ въ законодателстването. Ако комарътъ, като порокъ, е наказуемъ въ София, ако е наказуемъ въ Пловдивъ, ако е наказуемъ въ Русе, азъ поставямъ въпросъ: отъ гледището на една система, на една последователностъ, на едно почтено третиране на гражданитѣ въ нашата страна, какъ ще го считате непаказуемъ и ще го стимулирате, ще го насърчавате въ Варна? Може ли отъ гледището на единъ държавенъ моралъ, който трѣбва да стои, безспорно, надъ локалнитѣ интереси на Варна или на който и да било другъ градъ, да оправдаете една подобна система на законодателство? Или комарътъ е наказуемъ, порицанъ навредъ, или не. Но така, ако разрешите за Варна, утре ще стане въпросъ за Русе, за Бургазъ, за Пловдивъ и за София, където най-много се играе. Съ какво морално право ние нѣма да разрешимъ отварянето на казино, въ което да се играе комаръ, на София, или на който и да било другъ градъ, който ще ви изтъкне, че има нужда отъ приходи и маса други съображения? Това не може и не трѣбва да се допуска. Но ако го сподата, които биха дали 100 милиона лева, за да построятъ казино въ Варна, искатъ при туй условие да го построятъ — да се играе въ него комаръ — това е единъ въпросъ, който може да се постави на обсъждане при измѣнението на другъ законъ. Но г. Желябовъ ви казва: ще изработимъ правилникъ, споредъ който само известни лица ще иматъ право да играятъ. По силата на какво ще направите това? Вие виждате, че не се прави разлика между чужденци и българи. Азъ ви увѣрявамъ, г-да, че тия любезни чужденци, които ще отидатъ въ Варна, може би по-малко ще играятъ комаръ, отколкото нашитѣ българи отъ София, които ще отидатъ тамъ.

Х. Родевъ (нац. л): По силата на коя логика чужденецътъ може да върши престѣпление, а мѣстниятъ гражданинъ да не може?

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): Да. Тукъ е въпросъ на последователностъ.

Г. Казанаклиевъ (д. сг): Комарътъ не е престѣпление.

Х. Родевъ (нац. л): Престѣпление е.

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): Днесъ всички комарджийници се преследватъ, днесъ комарътъ е едно наказуемо деяние, то е нарушение и тукъ, то е нарушение и тамъ. Но, г-да, азъ считамъ, че държавата не трѣбва да стимулира порока, тя не трѣбва да създава комфортъ за този порокъ. Тя не трѣбва чрезъ сръдства, които въ основата си иматъ една порочностъ, една престѣпностъ, да иска да създаде благосъстояние на себе си или на дадена община тъй като се предвижда, че 10% отъ brutния приходъ ще отива въ полза на държавата.

И азъ се присъединявамъ къмъ думитѣ на уважаемия г. д-ръ Бурилюковъ: за честта на нашия Парламентъ това не трѣбва да се разреши. Азъ казахъ и миналия пътъ, че мнозина сж се опитали да организиратъ комарджийница въ Варна още въ 1909 г.; но тѣхното дѣло се провали. Името на нѣкои чиновници бѣше свързано съ това дѣло и тѣ трѣбваше да отидатъ предъ съда да отговарятъ за домогванията на едни или други господа да имъ се раз-

реши да отворятъ комарджийница. Има много интереси, които искатъ отъ това да направятъ гешефтъ, и ние по никой начинъ не трѣбва да станемъ проводници на подобни домогвания. Казахъ го и миналия пътъ, казвамъ го и сега: една здрава селска демокрация, каквато е българската, трѣбва да остане чужда на тия сръдства, които въ основата си иматъ едно морално падение, една морална покруса и една законодателна непоследователностъ. Или ще позволимъ комара за цѣлата страна, или нѣма да го позволимъ за който и да било пунктъ. И азъ апелирамъ къмъ васъ да не гласувате за чл. 12.

К. Кораковъ (д): Г. Кънчевъ! Ами смѣсенитѣ плажове? Да е моралътъ тогава? Цѣла Варна е гола лѣтно време.

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): Моля ви се! Това е въпросъ на полицейската служба, това е въпросъ чисто административенъ.

Председателствуващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Костадинъ Караджовъ.

К. Караджовъ (з): Г. г. народни представители! Азъ не държа толкова на това, че хазартнитѣ игри сж единъ порокъ, колкото държа за честта и авторитета на народното представителство. Кой каквото ще да приказва, това е една нечестна цѣлувка (Смѣхъ, ржкоплѣскания) за Народния блокъ. И азъ, за авторитета на народното представителство, бихъ молилъ всички да се съгласите днесъ да се оттегли това постановление на законопроекта. Недейте допуска този порокъ — комара. Ако държавата ще се издържа отъ този порокъ, тежко и горко на тая държава. Свещеното писание казва, че всѣко дърво се познава по плода. Азъ ви моля, недейте насажда тази киселица, защото писанието казва: сѣятъ зръта и до корена на дървото и всѣко дърво, което не ражда добъръ плодъ, се отсича. Недейте става причина да се изважда сѣкиратъ, за да се отсича дървото. Моля ви, прочее, всички да се съгласите за честта на народното представителство да се отхвърли този членъ, за да не се създава единъ порокъ. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствуващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители!

Отъ мнозинството: Ха сега! (Смѣхъ)

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг) Той не играе.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ взехъ думата, следъ като се направи апелъ за честта на Парламента да се отхвърли чл. 12. Азъ мисля, че е много погрѣшна тази тактика въ Парламента, да се считатъ тѣзи, които гласуватъ едни законодателни предложения, за честни, а другитѣ, които гласуватъ противъ, за безчестни.

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): Никой не поставя така въпроса.

С. Мошановъ (д. сг): „За честта на Българския парламентъ“ се каза тукъ, че трѣбвало да се премахне чл. 12. Това сж голѣми думи. Нека да апелираме съ аргументи, да се убеждаваме, но да не хвърляме подозрения, когато известни народни представители по убеждение и по съвѣстъ поддържатъ известно предложение. И азъ въ това отношение влизамъ въ положение на нашитѣ колеги, народнитѣ представители отъ гр. Варна, които, обаче, безъ разлика на политически убеждения, искатъ подкрепата по този въпросъ на своитѣ колеги — да гласуватъ за това постановление на чл. 12. Азъ не искамъ да се съмнявамъ въ честта и почтеността на никой отъ тѣхъ. Така че не бива на тая база на страсть, на усиление, на шаржиране, да се решава тоя въпросъ. Азъ, обаче, съмъ за предложението на г. Теодоси Кънчевъ, този членъ да се извади отъ тукъ, защото действително не бива въ тоя голѣмъ, сериозенъ законъ, който общественото мнение очаква съ известна надежда — може-би по-малка отъ тази на г. министъра на финанситѣ — който носи громкото заглавие „за засилване на държавнитѣ приходи“, така инцидентно да се разрешава този въпросъ. Въпросътъ за създаване приходи на градскитѣ общини е единъ голѣмъ въпросъ. Варненската община, при условията, при които е поставена да живѣе, може би нѣма време да чака. Гр. Варна, който пострада вследствие общото национално бедствие и отъ

първъ градъ на промишленостъ, на търговия външна и вътрешна днесъ е стигналъ до положението да играе ролята на куртизанка — да търси приходи съ своитъ природни прелести — не по своя вина прави апелъ къмъ всички насъ, народнитъ представители, да дадемъ възможностъ на неговото население отъ 40—50 хиляди . . .

Н. Стамболиевъ (з): 70.000.

С. Мошановъ (д. сг): . . . и повече да живѣе.

А. Капитановъ (з): Ама отъ комаръ ли ще живѣе?

С. Мошановъ (д. сг): Това е единъ въпросъ, който при другъ законъ можемъ да обсъдимъ и решимъ, като имаме аргументитъ за и противъ, но не бива този въпросъ сега да го разрешаваме инцидентно въ този голъмъ законъ, имашъ свършено други цели.

Азъ, обаче, както виждате, бидейки противъ гласуването по тия съображения на този членъ, не мога да не отхвърля тази демагогия съ почтеността, съ чистотата, съ морала, съ която тукъ се искаше да се парадирва. Г. г. народни представители! Въпросътъ за комарджилъка и въпросътъ за проституцията се еднакво регламентиратъ въ всички страни. По тия въпроси голъми умове, голъми държавници сж заставали на становища за и противъ. Въ една Франция се търпи язната и регламентирана проституция, както се търпи и явния и регламентиранъ комарджилъкъ. Никой, обаче, не иска да обвинява голъмата френска нация, че тя е стигнала до положенето на морално израждане, че нейниятъ Парламентъ върши безчестия, когато ги регламентира.

Нѣкой отъ мнозинството: Comparaison n'est pas raison!

С. Мошановъ (д. сг): Това сж голъми, много голъми въпроси. И азъ, когато цитирамъ Франция, искамъ да кажа, че голъми умове сж за регламентирането на тия пороци, защото забраната тика порока въ тайната, където той безконтролно може да се шири много по-зле за обществото и държавата. Това сж голъми въпроси и ние, когато ще се поставятъ тѣ конкретно на размисляне, ще ги третираме въ тѣхната цѣлостъ. Не бива тукъ сега инцидентно да ги третираме и не бива сжщевременно съ една лекота да се прави демагогията, че всѣки, който говори за регламентиране на проституцията и за регламентиране на комарджилъка, е заинтересованъ или въ отвръщането на публични домове, или въ отвръщането на комарджийници. Парламентътъ може да се спре върху тѣзи въпроси и да потърси аргументи за тѣхното регламентиране, които аргументи впрочемъ сж давани и преди насъ, може би преди нашето раждане още, но не бива съ такава страсть и съ такова нахвърляне да се решаватъ тия въпроси.

Азъ съмъ за премахването на чл. 12, защото не му е тукъ мѣстото да се разреши този въпросъ, който е отъ голъмо и жизнено значение за единъ голъмъ нашъ градъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойне Ризовъ.

С. Ризовъ (з): Азъ не зная кои сж мотивитъ да се вмъкне въ законопроекта разрешението на хазартнитъ игри. Когато ние се стремимъ да забранимъ игрането на комаръ; когато ние се стремимъ да създаваме въздържателни и просвѣтителни дружества за борба съ пиянството; когато ние се стремимъ да забранимъ сжществуването на онѣзи домове, където се сѣе развратъ и зарази, азъ не зная, казвамъ, кои мотиви сж играли роля за разрешаването на хазартнитъ игри съ законопроекта. Дали това се прави за Варненската градска община, да се получатъ доходи за нейната издръжка или пъкъ г. министърътъ на финанситъ търси съ чл. 12 доходи за държавата, азъ не зная. Азъ съмъ убеденъ въ първото, че Варненската община иска да ѝ се разреши да открие единъ домъ, въ който да се играе комаръ, за да събира такси отъ играта, обаче въ законопроекта, се казва, че 10% отъ brutoto печалби ще бждатъ въ полза на държавата. Доходътъ отъ 10% е нищоженъ за държавата. Ако се разреши да се играе комаръ въ Варна и държавата да вземе само 10% отъ brutoto печалби, тогава Варненската община ще взема единъ по-голъмъ процентъ, 25%, и тоа ще даде поводъ утре и на Бургаската градска община, и на Софийската община, и на Шуменската община да поискатъ сжщото. А защо най-после да не поискатъ и селскитъ общини, щомъ въпросътъ е за доходи? Г. Стойчо

Мошановъ казва, че въ Франция и Англия. . . .

С. Мошановъ (д. сг): За Англия не съмъ говорилъ.

С. Ризовъ (з): . . . комарътъ билъ поощряванъ или на него не гледали като на нѣщо неморално, некултурно. Азъ бихъ казалъ: нека тази култура въ Франция да седи, да сжществува тамъ, но въ България да не я поощряваме.

Ако ние гласуваме този членъ отъ законопроекта, бждете увѣрени, че ще дадемъ поводъ на всички общини утре да искатъ да имъ разрешимъ да играятъ комаръ.

Съ тѣзи нѣколко думи апелирамъ да се оттегли този членъ и да не го приемемъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ чл. 12 така, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигнатъ ржка. (Едни народни представители отъ всички групи викатъ „меншинство“, други „болшинство“)

Х. Родевъ (нац. л): Да се провѣри отъ квесторитъ. Малцинство е.

Ж. Желябовъ (р): Болшинство е.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 12 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка.

Ж. Желябовъ (р): Болшинство.

Нѣкои представители: Меншинство.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Оспорва се. Натовавамъ г. г. квесторитъ да провѣрятъ гласувалитъ.

Квесторъ И. Драгойски (д): Моля господата, които сж за, да държатъ ржцетъ си въ въздуха, докато ги преброя. (Следъ преброяването) 44 души гласуватъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Гласуватъ 48 души. Мнозинство е. (Възражения)

Нѣкои представители: Меншинство е.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля ония, които приематъ чл. 12 така, както се докладва, да станатъ прави.

Квесторъ И. Драгойски (д): (Следъ преброяването) 39 души гласуватъ. (Глъчка. Шумъ)

Г. Говедаровъ (д. сг): Малцинство е. Ще искаме поименно гласуване. Може ли така!

А. Буковъ (з): Поименно да се гласува.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля ви се, г-да! Азъ лично преброихъ, 48 души гласуватъ. (Глъчка) Моля ви се, г-да, седнете. Ще провѣримъ втори пътъ, защото се оспорва вотътъ.

Които г. г. народни представители приематъ чл. 12 така, както се докладва отъ г. докладчика, да станатъ прави. (Следъ преброяването) Гласуватъ 48 души. Председателството брои само — гласуватъ 48 народни представители. Председателството обявява мнозинство.

Г. Говедаровъ (д. сг): Не е вѣрно!

К. Кораковъ (д): Вѣрно е! (Глъчка. Шумъ)

Г. Говедаровъ (д. сг): Квесторътъ ги констатира 39.

К. Кораковъ (д): Г. председателстващиятъ ги констатира 48 души.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. председателю! Понеже има грѣшка въ преброяването, предлагамъ поименно гласуване.

Обаждатъ се: Да стане поименно гласуване!

А. Буковъ (з): Г. председателю! Прави предложение да се гласува поименно то тоя въпросъ (Глъчка)

С. Мошановъ (д. сг): Има ли председател или нѣма?

Председателстващъ Н. Шоповъ: Ако не вѣрвате на председателството. . . .

С. Мошановъ (д. сг): Върваме, но обявете резултата.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Гласуватъ 48 души. Не зная колко присъствуватъ тукъ, за да се произнесе мнозинство ли е или не. Моля г. г. квесторитъ да съобщатъ колко народни представители има въ залата.

С. Мошановъ (д. сг): Има и въздържахъ се.

Г. Говедаровъ (д. сг): Който се въздържа е противъ този членъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Г-да! За да си улеснимъ работата, ще положа на гласуване и обратното предложение.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Това не може. Не е парламентарно.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. председателю! Може да има депутати, които се въздържатъ. Въздържанието е контра закона.

Отъ сговориститъ: А-а-а!

Д. Дрънски (д): Стига, бе! Чункимъ цѣлъ день не играешъ!

К. Кораковъ (д): Нѣкои играятъ на комаръ, а вдигатъ шумъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Това е просташка лъжа.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля, г-да, прави се предложение отъ г. Буковъ за поименно гласуване. Които г. г. народни представители приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка.

Обаждатъ се: Малцинство.

И. Ангеловъ (нар. л): Явно болшинство.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Мнозинство. (Ржко-плѣскания)

Д. Дрънски (д): Долу комарътъ въ Варна, да живѣе навсѣкѣ въ България, но тайно!

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля, тишина, г-да. Ще пристѣпимъ къмъ гласуване. Моля г. квестора да извика по списъка депутатитъ. Ще гласуваме за предложението на комисията, а именно: (Чете) „Чл. 12. Министерътъ на финанситъ може да разреши на Варненската община да открие казино за хазартни игри на концесионни начала. Десетъ процента отъ brutния приходъ се събиратъ въ полза на държавното сѣкровище“.

Квесторъ И. Драгойски (д): (Чете) „Аврамовъ Аврамъ — противъ.“

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ бихъ желалъ да чуя, г. министърътъ на финанситъ, какъ разбира той чл. 12, за да мога да определя моя вотъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Свършено е, г. Ляпчевъ. Сега гласуваме. Не мога да Ви дамъ думата.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не е свършено. Ще зависи отъ тълкуването, което той дава, за да мога да определя моя вотъ.

Н. Захариевъ (с): Свършено е, г. Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не е тъй. Г. министърътъ на финанситъ въ тоя текстъ, по което разбираме, казва: „Ако въ гр. Варна се открие играленъ домъ — тъй азъ го разбирамъ — то откриването на този домъ азъ ще имамъ право да го разреши“. — Това разрешение на въпроса по тоя начинъ е досущъ неправилно.

Квесторъ И. Драгойски (д): Алексиевъ Никола — противъ; Ангеловъ Боянъ — за; Ангеловъ Иванъ — противъ; Аневъ Василь — противъ; Апостоловъ Драгомиръ — за; Арабаджиевъ Петко П. — противъ; Ачковъ Димитъръ Ил. — (отсѣтствува); Бечевъ Милко Ст. — за; Бешковъ д-ръ Иванъ — (отсѣтствува); Богоевъ Борисъ Ст. — (отсѣтствува); Бобошевски Цвѣтко — (отсѣтствува);

Богдановъ Димитъръ А. — за; Бойчиновъ Михаилъ Ст. — за; Бончевъ Тодоръ — (отсѣтствува); Бошнаковъ Тодоръ — противъ; Бояджиевъ д-ръ Атанасъ К. — за; Бояджиевъ Стефанъ Н. — (отсѣтствува); Бояджиевъ Трифонъ Куневъ — (отсѣтствува); Бръшляновъ Цоню — (отсѣтствува); Буковъ Асенъ Г. — противъ; Бурилковъ д-ръ Димо Т. — противъ; Буровъ Атанасъ Д. — (отсѣтствува); Бъчваровъ Василь Д. — (отсѣтствува); Василевъ Асенъ Стоевъ — (отсѣтствува); Василевъ Василь Ив. — (отсѣтствува); Василевъ Григоръ — (отсѣтствува); Василевъ Иванъ — противъ; Василевъ Йото — (отсѣтствува); Василевъ Ради — (отсѣтствува); Василевъ Слабейко — (отсѣтствува); Велчевъ Иванъ — за; Влаховъ Димитъръ Ив. — (отсѣтствува); Върбеновъ Димитъръ Хр. — (отсѣтствува); Гавриловъ Никола — противъ; Гаговъ Петъръ Г. — (отсѣтствува); х. Галибовъ Юсеинъ — противъ; Ганевъ Георги — (отсѣтствува); Ганчевъ Минчо — противъ; Гашевски Никола — (отсѣтствува); Геновъ Георги П. — противъ; Георгиевъ Георги Ст. — за; Георгиевъ Павелъ М. — (отсѣтствува); Георгиевъ Стойчо — (отсѣтствува); Георгиевъ Стоянъ Йовевъ — за; Георгиевъ д-ръ Христо Н. — за; Георгиевъ Трифонъ — противъ; Гиргиновъ д-ръ Александъръ — (отсѣтствува); Гичевъ Димитъръ Л. — (отсѣтствува); Говедаровъ Георги — противъ; Гуревъ Василь Ат. — противъ; Гуровъ Лона — за; Данаиловъ Георги Т. — (отсѣтствува); Даневъ д-ръ Стоянъ — (отсѣтствува); Даскаловъ Петъръ Н. — противъ; Даскаловъ Стефанъ Ив. — (отсѣтствува); Дековъ Петко — противъ; Деневъ Панайотъ — (отсѣтствува); Димовъ Вергилъ — (отсѣтствува); Джабаровски Стоянъ В. — (отсѣтствува); Джанкардацлийски Димитъръ Зл. — противъ; Дилиановъ Минчо К. — (отсѣтствува); Димитровъ Василь П. — (отсѣтствува); Димитровъ д-ръ Георги М. — противъ; Димитровъ д-ръ Димитъръ — (отсѣтствува); Димитровъ Захари Д. — за; Димитровъ Коста Желевъ — за; Димчевъ Василь — (отсѣтствува); Дичевъ Петко — (отсѣтствува); Доброволски Стефанъ — за; Дойчиновъ Никола — (отсѣтствува); Докумовъ Борисъ Ст. — противъ; Долбински Димитъръ Хр. — противъ; Дочевъ Момчо — за; Драгойски Иванъ П. — за; Дрънски Димитъръ Ст. — за; ...

Г. Говедаровъ (д. сг): (Казва нѣщо)

Д. Дрънски (д): Не като тѣзи, които се криятъ! Ще ми продаватъ моралъ!

Г. Говедаровъ (д. сг): Да не предизвиквашъ! Защото ще кажа нѣщо, та ще подскочишъ! (Глъчка)

Д. Дрънски (д): Азъ ли ще подскоча? Не те е срамъ! Ще ми проповѣдвашъ моралъ тукъ!

Г. Говедаровъ (д. сг): Нахаленъ и дързкъ моралистъ! (Д. Дрънски се спуска къмъ Г. Говедаровъ, но бива задържанъ отъ Жеко Желябовъ и други отъ мнозинството).

Квесторъ И. Драгойски (д): ... Дуковъ Иванъ Н. — противъ; Думановъ д-ръ Никола Н. — за; Енчевъ Георги П. — (отсѣтствува); Ецовъ Борисъ — (отсѣтствува); Желябовъ Жеко Г. — за; Запряновъ Петко — (отсѣтствува); п. Захариевъ Захари — (отсѣтствува); Захариевъ Никола — противъ; Ивановъ Борисъ Недковъ — (отсѣтствува); Попивановъ Петъръ — противъ; Игнатовъ Тодоръ С. — за; Икономовъ Андрей — (отсѣтствува); Икономовъ Димитъръ М. — (отсѣтствува); Илиевъ Стойко — за; Ингилзовъ Иванъ п. Арсовъ — за; Ионетовъ Георги Ф. — (отсѣтствува); Йордановъ Георги — противъ; Йордановъ Желю — противъ; Йотовъ Никола К. — за; Казанаклиевъ Георги Д. — за; Калиновъ Благой Г. — противъ; Калфовъ Христо Д. — (отсѣтствува); Калъповъ Георги Йорд. — за; Каназирски Георги Ал. — (отсѣтствува); Кантарджиевъ Антонъ — за (Смѣхъ); Капитановъ Анастасъ — противъ; Караджиевъ Костадинъ — противъ; Каракашевъ Никола — (отсѣтствува); Кафеджийски Георги — противъ; Качаковъ Йорданъ — за; Кемилевъ Никола — (отсѣтствува); Кирковъ Кирко Ив. — (отсѣтствува); Кирчевъ Стефанъ П. — противъ; Киселички Христо — противъ; Коевски Василь — противъ; Колевъ Петко Пеневъ — противъ; Кондаковъ Александъръ — противъ; Константиновъ Тома — (отсѣтствува); Кораковъ Крумъ — за; Косачевъ Йорданъ — (отсѣтствува); Косевъ Костадинъ В. — за; Костурковъ Стоянъ П. — (отсѣтствува); Краевъ Костадинъ Ц. — противъ; Крстевъ Гето — противъ; Кулевъ д-ръ Тодоръ — (отсѣтствува); Куртевъ Иванъ — (отсѣтствува); Кушевъ Вѣчко Стоевъ — (отсѣтствува); Кушевъ д-ръ Петъръ М. — (отсѣтствува); Кънчевъ Теодоси — противъ; х. Леконъ х. Андрей — за; Лоловъ Сава П. — (отсѣтствува); Лулчевъ

Коста — (отсѣтствува); Лунговъ Николай — за; Лѣкарски Иванъ Г. — (отсѣтствува); Лянчевъ Андрей — противъ; Маджаровъ Жеко — (отсѣтствува); Маджаровъ Рашко — (отсѣтствува); Малиновъ Александъръ П. — (отсѣтствува); Манафовъ Христо Ив. — (отсѣтствува); Мариновъ Василъ — (отсѣтствува); Мариновъ Георги — противъ; Маринчевъ Георги — противъ; Марковъ Цоло Л. — противъ; Марчевъ Никола — (отсѣтствува); Мелнишки Боянъ Д. — (отсѣтствува); Мечкарски Тончо Хр. — противъ; Милановъ д-ръ Кънчо — (отсѣтствува); Милевъ Милю В. — за; Мирски Христо Кр. — (отсѣтствува); Митковъ Сеферинъ — (отсѣтствува); Митовъ Генко — противъ; Молловъ Владимиръ — (отсѣтствува); Молловъ Янаки — (отсѣтствува); Момчиловъ Стоянъ П. — противъ; Момчиловъ Тодоръ Ив. — (отсѣтствува); Мошановъ Стойчо С. — противъ; . . .

С. Мошановъ (д. сг): Противъ, поради неправилно процедиране.

Квесторъ И. Драгойски (д): . . . Муравиевъ Константинъ Вл. — (отсѣтствува); Мустафовъ Али — (отсѣтствува); Мутафовъ д-ръ Христо Ан. — (отсѣтствува); Мушановъ Никола С. — (отсѣтствува); Мърмевъ Петъръ Ил. — (отсѣтствува); Найденовъ Никола Д. — (отсѣтствува); Нейковъ Димитъръ М. — (отсѣтствува); Николаевъ Александъръ Т. — (отсѣтствува); Омарчевски Стоянъ Ив. — противъ; Орозовъ Александъръ П. — за; Панайотовъ Петъръ — (отсѣтствува); Пастуховъ Кръстю — (отсѣтствува); Патевъ Симеонъ Хр. — противъ; Пентиевъ Антонъ К. — за; х. Петковъ х. Георги — (отсѣтствува); Петковъ Стефанъ — противъ; Петровъ Георги — (отсѣтствува); Петровъ Дойчинъ — (отсѣтствува); Петровъ Методи — противъ; Петровъ Никола — за; Пиронковъ Александъръ Хр. — (отсѣтствува); х. Поповъ Атанасъ — (отсѣтствува); Поповъ Еню Ил. — противъ; Поповъ Стефанъ В. — за; Поповъ Стоянъ — противъ; Пупешковъ Цвѣтанъ В. — противъ; Пѣдаревъ Никола Н. — противъ; Радоловъ Александъръ — (отсѣтствува); Райковски Минко А. — противъ; Рафаиловъ Филипъ — за; п. Рачевъ Иванъ — противъ; Ризовъ Стойне — противъ; Родевъ Христо — противъ; Русевъ Иванъ А. — (отсѣтствува); Савовъ Велико — противъ; Савовъ Николай — (отсѣтствува); Савовъ Сава П. — (отсѣтствува); Сакъзовъ Янко — (отсѣтствува); Свиначаровъ Добри Авр. — (отсѣтствува); Сидеровъ Коста — (отсѣтствува); Синигерски Младенъ Ат. — (отсѣтствува); Славовъ Кирилъ — противъ; Славовъ Стойно — противъ; Смиловъ Боянъ Г. — (отсѣтствува); Стайновъ Петко Ст. — противъ; Стамболиевъ Никола Ст. — (отсѣтствува); Станишевъ д-ръ Константинъ Д. — (отсѣтствува); Статевъ Христо — (отсѣтствува); Стефановъ Стефанъ Г. — (отсѣтствува); Стойковъ Апостолъ Н. — противъ; Стояновъ Георги В. — (отсѣтствува); Стояновъ Петко Хр. — (отсѣтствува); Стоячевъ Цвѣтанъ — (отсѣтствува); Таковъ Стефанъ Ангеловъ — за; Таслаковъ Цвѣтко В. — за; Тахировъ Хафузъ Юсеинъ — противъ; Ташевъ Димо — противъ; Тодоровъ Димитъръ — (отсѣтствува); Тодоровъ Иванъ — за; Томчевъ Ангелъ — (отсѣтствува); Тонковъ Тодоръ П. — противъ; Торбовъ Тодоръ Наумовъ — за; Тотевъ Деню — за; Тошевъ Никола — противъ; Филиповъ Стоянъ Н. — (отсѣтствува); Франя д-ръ Александъръ — противъ; Христова Александъръ — (отсѣтствува); п. Христовъ Георги — за; Христовъ Димитъръ — (отсѣтствува); Цанковъ Александъръ — (отсѣтствува); Цанковъ Иванъ Йосифовъ — (отсѣтствува); Цановъ д-ръ Асенъ А. — (отсѣтствува); Цановъ Стефанъ — (отсѣтствува); Цачевъ Цачо Ст. — за; п. Цвѣтковъ Кръстю Георгиевъ — за; Циганчевъ Анастасъ Ат. — противъ; Цоковъ Герго — (отсѣтствува); Черноомовъ Георги — (отсѣтствува); Чешмеджиевъ Григоръ Ив. — (отсѣтствува); Чирпанлиевъ д-ръ Никола — за; Чолаковъ Христо Д. — (отсѣтствува); Чорбалиевъ Петко Г. — (отсѣтствува); Шидерски Едрю В. — противъ; Шишковъ Георги Д. — (отсѣтствува); Шонговъ Георги Ивановъ — (отсѣтствува); Шоповъ Никола З. — (председателствува); Юртовъ Георги — противъ; Якимовъ Тодоръ — за; Янакиевъ Василъ — (отсѣтствува).

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Отъ гласувалитъ 121 народни представители 48 сж за и 73 противъ. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството).

Следователно, чл. 12 не е приетъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 13. Всички такси, абонаменти и патенти, предвидени въ таблицитъ къмъ настоящия законъ, сж въ златни лева. Събирането имъ, обаче, става въ банкноти по коефициентъ, опредѣленъ отъ министра на финанситъ.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 13, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 14. Подлежащитъ на облагане по чл. чл. 5, 6 и 9 обекти, заварени отъ настоящия законъ въ фабричитъ, фабричинитъ складове, въ складоветъ на тѣхнитъ представители и тия въ складоветъ и магазинитъ на търговцитъ наедро, се обявяватъ отъ притежателитъ имъ на мѣстния данъченъ началникъ въ срокъ, опредѣленъ отъ министра на финанситъ.“

Необявенитъ въ този срокъ стоки и предмети се считатъ за укрити и притежателитъ имъ се глобяватъ съ тройния размѣръ на предвиденитъ такси за тия стоки — предмети.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 15. Лицата, които нарушаватъ разпорежданията на отдѣлъ II отъ тоя законъ, освенъ заплащане на редовната такса, патентъ или абонаментъ, се наказватъ и съ глоба, равна на тройния размѣръ и следуемата се такса, патентъ или абонаментъ.“

Тия наказания се налагатъ по реда, установенъ въ закона за акцизитъ и пр.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 15, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Отдѣлъ III.

Чл. 16. Лицата и дружествата, които изнасятъ за чужбина тютюни и яйца, плащатъ данъкъ върху изнесенитъ количества по следната таблица:

Видъ и качество на стоката. данъкъ на 1 кгр.

I. Тютюни:

а) Басми по 2— л.
б) Баши-бали по 1-50 „
в) Карантия 0-50 „

За бележка 1. Тютюнитъ, манипулирани въ „тонга“, се класиратъ къмъ съответнитъ качества „басма“ или „баши-бали“.

За бележка 2. Не се заплаща горниятъ данъкъ за тютюнитъ отъ реколти до 1931 г. включително. Приходитъ отъ износа и вътрешната продажба на тѣзи реколти се облагатъ по общия редъ.

II. Яйца на каса отъ 1.440 броя по 4 л. на каса.

Този данъкъ замѣнява данъка занятие (но не и безобложния таквъ по чл. 17 отъ закона за данъка върху приходитъ), допълнителния данъкъ върху общия доходъ за лицата, подлежащи на тѣзи данъци и данъка върху дружествата на облагаемитъ съ този данъкъ дружества само за приходитъ на поменатитъ лица и дружества отъ тази имъ експортна търговия. Данъкъ ще се задържа предварително и внася по начинъ, опредѣленъ отъ министра на финанситъ.

Ония отъ горнитъ износители, които продаватъ същитъ стоки и на вътрешния пазаръ, търгуватъ съ други артикули или вършатъ нѣкаква друга работа, сж длъжни да водятъ смѣтководството си така, че да явствуватъ по него печалбитъ отъ тази имъ търговия или работа, за да бждатъ обложени съ данъкъ по общия редъ върху приходитъ отъ последнитъ. За продажения въ вътрешността тютюнъ, тютюноотърговцитъ плащатъ данъкъ по 50 стотинки на 1 кгр., безъ разлика на видъ и качество.“

Г. г. народни представители! Г. министърътъ на финанситъ оттегля цѣлия този чл. 16. Остава досегашното положение.

С. Мошановъ (д. сг): Защо го е внесълъ, защо го оттегля?

Министъръ С. Стефановъ: Понеже решихме да обсъдимъ всичко въ комисията, нека оставимъ и този членъ да бжде обсъденъ тамъ.

И. Драгойски (д): Да се обсъди въ комисията.

Докладчик Н. Йотовъ (з): Тогава, значи, остава да бъде обсъден въ комисията?

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народният представител г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Има два начина на процедуриране. Ако г. министърът на финансите заяви, че той въобще се отказва от този чл. 16, като го намира за нецелесъобразен, нѣма да говоримъ по него; но дотогава, докогато този членъ стои въ законопроекта и г. министърътъ ни направи декларация, че ще се обсъжда въ комисията, трѣбва да бъдемъ наясно.

П. Стайновъ (д. сг): Трѣбва и да се мотивира.

А. Буковъ (з): Нѣма нужда отъ мотиви.

П. Стайновъ (д. сг): Искаме да чуемъ, да знаемъ защо се оттегля.

С. Мошановъ (д. сг): Ако чл. 16 се оттегля, за да не се върне, никой нѣма да взима думата; но ако се оттегли, за да му се даде друга редакция, той трѣбва да мине редовно, и понеже сме на второ четене, трѣбва да се дебатира и приеме отъ Парламента.

Т. Кънчевъ (д. сг. Ц): За да служатъ дебатитѣ тукъ като директива въ комисията, когато тя ще разглежда този членъ.

С. Мошановъ (д. сг): Това именно искамъ да знамъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! По отдѣлъ III, чл. чл. 16, 17 и 18, размѣниха се мисли, следъ като законопроектътъ мина презъ комисията, и азъ декларирахъ, че ще оттегля нѣкои отъ тѣзи постановления, а други нѣкои ще претърпятъ известни измѣнения. Азъ съмъ съгласенъ да се оттеглятъ чл. чл. 17 и 18, а по отношение на чл. 16 ще трѣбва въ комисията да намѣримъ друга формула, защото ще трѣбва да се уясни единъ принципиаленъ въпросъ по отношение на този облогъ. Ето защо азъ ви моля да гласувате чл. 16 така, както е, ще оттегля чл. чл. 17 и 18 и следъ това да се продължи приемането на останалитѣ членове отъ отдѣлъ III.

С. Мошановъ (д. сг): Искамъ думата по чл. 16.

Председателстващ Н. Шоповъ: Имате думата.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Отъ декларацията, която току-що направи г. министърътъ на финансите, личи, че — по мотиви, които той мисли да даде въ комисията — чл. 16 ще претърпи известна преработка. Азъ дължа да се изкажа по този въпросъ, защото за пръвъ път въ нашето данъчно законодателство г. министърътъ на финансите въвежда нова система на облагане, по която народното представителство трѣбва да се изкаже и да се замисли, преди да я приеме.

Съ този чл. 16 се въвеждатъ две нѣща. На първо мѣсто, въстановяватъ се износнитѣ мита върху земеделскитѣ произведения, следъ като тѣзи износни мита сѣ премахнали вече отъ 6 години. Тѣ се премахнаха въ време, когато нашето земеделско производство не се намираше по отношение на ценитѣ въ толкова тежко положение, въ каквото се намира днесъ. По всички законодателства, по всички данъчни практики износната такса се налага за известни произведения, когато тѣзи произведения иматъ голяма цена на външния пазаръ, а същевременно се консумиратъ и на вътрешния; налага се тогава износна такса, за да се намали цената на тия произведения върху вътрешния пазаръ. Така постигни управлението на покойния Стамболийски, когато, вследствие на глада въ Русия, на гръцко-турската война, нашитѣ храни бѣха стигнали цена надъ 10—12 л. килограмътъ. Ако тая цена на нашитѣ храни се поддържаше на вътрешния пазаръ, това пъкъ щѣше да тегне много тежко на населението, което ги консумира. И тогава сѣ наложената износна такса върху цената на житото се регламентира вътрешния пазаръ, като държавата взимаше една чувствителна износна такса, която на декаръ се равняваше на около 200—300 л. Сѣщото бѣше и по отношение на тютюна въ ония благодни времена на високитѣ цени. Впоследствие, обаче, презъ управлението

на Демократическия сговоръ, при едно намаление на ценитѣ на външния пазаръ, което правѣше поносимо вече изравняването на ценитѣ на вътрешния и външния пазари на земеделскитѣ произведения и специално на хранитѣ, тия износни такси се премахнаха. Премахнаха се, специално за тютюна, не само износнитѣ такси, но и други такси, които, както ви е известно, се събираха въ полза на общинитѣ и на окръжнитѣ съвети и които на времето дадоха възможностъ на общинитѣ и на окръжнитѣ съвети, въ които има тютюнево производство, да събератъ достатъчни суми, съ които да си послужатъ за тѣхното благоустройство. Впоследствие тия такси, които не бѣха повече отъ 1 до 2 л. на килограмъ, се премахнаха, за да се даде колкото се може по-голяма възможностъ за износ на нашитѣ произведения на чуждия пазаръ. Защото, г. г. народни представители, едно нѣщо трѣбва да се знае, когато се гласува този членъ — че всѣка стотинка износно мито се отразява върху цената, която ще получи производителътъ за своя земеделски продуктъ. И азъ мисля, че най-малко днесъ сѣ времената, когато на продукта, какъвто е тютюнътъ, при туй катастрофално спадане на ценитѣ, ние трѣбва да отиваме да слагаме едни износни мита. Но когато виждамъ по-надолу, че се слага износна такса на яйцата въ момента на едно спадане цената на яйцата, което никой не можеше да предвиди, че ще стигне до тия катастрофални размѣри, и при съзнанието, че всички тия износни такси, както казахъ, ще легнатъ върху цената на земеделския трудъ, азъ се учудвамъ, че днесъ именно могатъ да се налагатъ износни такси.

И. Драгойски (д): Г. Мошановъ! Позволете да ви попитамъ, какъ ще разхвърляте вие 4 л. или 400 стотинки, на 1440 яйца — по една четвъртъ стотинка на яйце? Може ли да се калкулира това при покупката?

С. Мошановъ (д. сг): Г. Драгойски! Азъ ще дойда до тамъ. Това е втората частъ на моята речъ. Тия облози въ своя размѣръ може да се виждатъ незначителни. Но, г. г. народни представители, при положението, въ което днесъ живѣе земеделецътъ-производителъ, не може така леко да гледаме на тѣхъ. Азъ най-решително се противопоставямъ на второто разпореждане на законопроекта: тая износна такса, която ще се събира, същевременно да дава право на най-големитѣ обекти за данъчно облагане, каквито сѣ тютюневитѣ и яйчарскитѣ фирми, да се освободятъ както отъ данъкъ върху прихода, тъй и отъ данъкъ върху общия доходъ. И до какво положение ще дойдемъ ние? Ще дойдемъ до положение, че когато изкуствено, чрезъ износни такси, се намалява цената на селския трудъ, това намаляване служи за освобождаване на най-големитѣ данъчни обекти въ България отъ данъкъ върху прихода и данъкъ върху общия доходъ!

П. Стайновъ (д. сг): Това е вѣрно.

С. Мошановъ (д. сг): Това нѣщо по никой начинъ не бива да стане. Каквито и да сѣ размѣритѣ на тия данъци, въвеждането на единъ такъвъ начинъ на освобождаване отъ прѣки данъци, ние не бива да възприемемъ, защото наклонътъ е много опасенъ. Вие си спомняте, че въ първоначалния проектъ фигурираше само чл. 16, а сега вие виждате вече вмѣкнати отъ комисията и чл. 17 и чл. 18. Г. министърътъ казва, че ще ги оттегли, защото вижда действително, че е въ наклонена плоскостъ, защото срещу облагането сѣ известни такси при внасянето на всичкитѣ петролни деривати се освобождаватъ отъ данъкъ всички петролни фирми, които сѣщо съставляватъ единъ отъ най-големитѣ обекти за облагане въ България сѣ прѣкъ данъкъ. А кой може да твърди, че всѣка една такса, която ще се плаща при вноса, нѣма да легне върху цената на продукта? Ние чувахме отначало, че вследствие премахането на безмитния вносъ щѣше да се намали цената на газѣла и петрола, а тукъ виждаме, че се слагатъ нови такси, които да послужатъ като поводъ за освобождаване на най-големитѣ фирми, които реализиратъ най-лесно уловимия данъкъ, защото всѣки литъръ газъ, който внасятъ въ страната, минава презъ митницитѣ, и когато се знае количеството на внесената стока, много лесно е да се опредѣли печалбата и данъкътъ върху нея.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Но тъкмо заради това го оттегляваме, г. Мошановъ!

С. Мошановъ (д. сг): Моля ви се! — Добре, азъ вземамъ актъ отъ това, но искамъ да кажа: вие, които махате отъ

лагането по чл. чл. 17 и 18, оставяте облагането по чл. 16. Азъ се противопоставямъ на това, първо, защото всѣко налагане на износна такса е намаление цената на селския трудъ и, второ, защото се изключватъ отъ прѣко облагане най-големитѣ данъчни обекти въ България.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Цвѣтко Таслаковъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Думата иска г. министърътъ на финанситѣ.

Ц. Таслаковъ (д): Отказвамъ се.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! На пръвъ погледъ нѣма нужда отъ никакви аргументи, за да се каже: какъ могатъ да се налагатъ износни такси днесъ, въ единъ такъвъ моментъ, и какъ могатъ да се освобождаватъ отъ данѣкъ вносители и износители на стоки, които се указватъ тукъ? Азъ мисля, че никой не може да бжде до такава степенъ безумецъ, за да поддържа противното на това, по което всички сж съгласни. Въ сжщностъ, обаче, съвсемъ не е така въпросътъ.

По отношение на чл. 16 азъ ще ви дамъ моитѣ обяснения. А въ комисията, ако бжде убеденъ, или ако се възприеме, че би могла да се намѣри една друга формула, по която да се събере единъ доходъ, можемъ да го коригираме. Азъ не правя въпросъ. Нека сега се гласува, а въ комисията да изслушаме всички бележки и възражения, за да можемъ да вземемъ едни разумни и правилни разрешения.

А. Капитановъ (з): Оттеглете този членъ, г. министре!

Министъръ С. Стефановъ: Примѣрно да ви кажа. Интересътъ на земледѣлското производство по отношение на яйцата диктува да остане положението така, както е въ този членъ. И затуй съмъ го направилъ. Да се поясня. Какво значение иматъ 4 л. върху 1.440 яйца?

Ц. Таслаковъ (д): 1/4 ст. на яйце!

Министъръ С. Стефановъ: Ами ако ние оттеглимъ туй и оставимъ да се търси данѣкъ на този износителъ, имате ли идея какво трѣбва да калкулира той по силата на закона за прѣжитѣ данъци, който сме приели? Азъ имамъ смѣтките отъ самитѣ експортѣри, че тѣ калкулиратъ повече отъ 25 л. на каса, защото тѣ не знаятъ, когато утре ще се ровятъ тѣхнитѣ тевтери отъ данѣчнитѣ власти, какво ще платятъ. Смѣта се, че ги освобождаваме. Азъ не желая да ги освобождавамъ, а желая да улесня износа. Кога положението ще бжде по-сигурно и кога по-малко ще калкулира износителътъ за смѣтка на експортирани артикулъ? Вземамъ за примѣръ яйцата. Азъ желая всѣки да помисли върху тѣзи обяснения, които давамъ. Кога яйцата ще бждатъ по-малко обложени: дали когато износителътъ ще знае, че е обложенъ съ 4 л. върху една каса, или когато подпада подъ закона за прѣжитѣ данъци — който, както знаете, вече е съвършено измѣненъ и всички пробиви, презъ които се минаваше досега, сж премахнати? Макаръ и повечето отъ нашитѣ експортѣри да минаватъ подъ чужди фирми, тѣ винаги ще бждатъ подъ гнета на сжществуващия законъ и непременно ще калкулиратъ, ако не 25 л., то най-малко два пѣти по 4 л.

Азъ желая да помислите по това, като не правя въпросъ да остане членътъ тѣй, както е редактиранъ. Въ комисията ще чуя мненията и, ако болшинството мнения тамъ бждатъ въ смисълъ да го оттегля, ще го оттегля. Прави тя декларация. Не правя въпросъ.

Сжщото нѣщо е и съ тютюна. Г. г. народни представители! Нима мислите, че досега, когато експортѣритѣ купуватъ тютюнъ, не калкулиратъ нѣкакви данъци, които тѣ смѣтатъ, че ще платятъ, а въ послѣдствие всички сж памирали начини да се изпълзватъ и държавата нищо не реализирва? Да ви кажа примѣръ съ експорта на яйцата. Въ миналото, споредъ проучванията, които съмъ направилъ, при износъ на 2.000 каси яйца — срѣдно годишно — дѣлятъ приходъ, който държавата е получавала годишно при онай висока цена е билъ само 300 хиляди лева!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: На 900 милиона лева износъ!

Министъръ С. Стефановъ: На 900 милиона лева износъ! Дали само тия 300 хиляди лева сж калкулирали за данъци,

когато сж купували яйцата господа експортѣритѣ и дали иматъ преимущества при тая система, която азъ искамъ да ви убѣдя, че би трѣбвало да се приеме? Азъ разбирамъ външната страна на въпроса: въ едно време, когато тѣ сж безъ пари, да се въвежда износна такса на яйцата! Като-че-ли четиритѣ лева, съ които облагаме една каса, ще спѣнатъ износа, а не хилядата лева, които г. Хитлеръ наложи! Хилядата лева ще спѣнатъ износа, а не четиритѣ лева.

С. Мушановъ (д. сг): Спѣватъ и договоритѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Спѣватъ износа и много други обстоятелства — далечъ не четиритѣ лева. Азъ съвършено добросъвѣстно и искрено счетовъ за необходимо да ви дамъ тия обяснения. Може въ комисията да намѣримъ формула да облагаме оборота, а не износа. А какво значи оборотъ? Не е ли количеството, умножено на цената? Сжщото е и за тютюнитѣ! Въпросъ отъ цифритѣ не права. Можемъ да ги коригираме, можемъ да ги намалимъ, но не можемъ да не обложимъ всички фирми, които тргуватъ, които използватъ конюнктурата, използватъ удобнитѣ моменти, за да купуватъ отъ България. Не сж данѣцитѣ, които ги караха да даватъ извънредно низки цени тази година. Можемъ ли да се лишимъ отъ приходи за смѣтка на трговци, които правятъ експортъ за милиарди — или за единъ милиардъ, както бѣше намаленъ тази година — и да търсимъ приходи по други пѣтища, по които нѣмаме абсолютено никаква възможностъ да намѣримъ нито единъ левъ? Защо? Защото повечето отъ тѣхъ тргуватъ не подъ свое име. Вземете, напр., Шнуръ, който изнася 10 милиона килограма тютюнъ. Ние не можемъ да вземемъ нито единъ левъ, защото въ неговитѣ книги той завѣрвява съ цената, по която купува, и задължава тамъ съ сжщата цена, като казва, че работи на комисионни начала. Така не можемъ да вземемъ данѣкъ нито единъ сантимъ. А ни се казва: защо ги освобождавате отъ прѣки данъци и отъ данѣкъ върху общия доходъ?

(Председателското мѣсто заема подпредседателътъ Н. Захариевъ)

Счетовъ за необходимо, г. г. народни представители, да дамъ тия обяснения, като добавямъ, че при известни трговии би трѣбвало да вземемъ малко, но нѣщо положително, отколкото да прибѣгваме къмъ други форми на облагане и да си въобразяваме, че ще вземемъ нѣкакви данъци, а да не можемъ да вземемъ нищо. Ако въ комисията намѣримъ друга формула по чл. 16, да се предвиди данѣкъ върху оборота или друго — нѣмамъ нищо противъ.

И. Василевъ (з): Тогава да не го гласуваме.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Отива въ комисията; нѣма защо да се гласува.

Министъръ С. Стефановъ: Не го оттеглямъ. Именно, казвамъ, да отиде чл. 16 въ комисията и тамъ може да намѣримъ друга формула, за да дадемъ едно правилно разрешение на въпроса.

Ще кажа нѣколко думи и по чл. 17 и 18, макаръ че ги оттеглямъ. Нима вие смѣтате, че като ги оттеглимъ и оставимъ системата по общия законъ, ще вземемъ повече приходи? Че ако стане облагането по закона, който е много строгъ и не дава възможностъ за пробиви, вие си въобразявате, че трговецътъ ще калкулира по-малко данъци? При единъ данѣкъ, въ каквато и да е форма, трговецътъ ще калкулира. Има трговии отъ другъ характеръ, дето презъ годината се мѣнятъ конюнктуритѣ, дето нѣма една основа въ момента, когато той ще трѣбва да купува, за да калкулира данѣцитѣ. Нѣкоя година ще спечели много отъ различieto, другъ пѣтъ ще загуби. Азъ смѣтамъ, че този принципъ, който се прокарва въ законопроектъ, е много добъръ, но ние се страхуваме да го приемемъ. Нѣмамъ нищо противъ. Съгласявамъ се да оттегля чл. чл. 17 и 18. Ще сме живи и ще видимъ резултатитѣ после.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Ами какъ ще ги обложите? 10 години не можете да ги обложите.

Министъръ С. Стефановъ: Ще ги обложимъ по закона за прѣжитѣ данъци.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Оттегляте ли ги, г. министре?

Министъръ С. Стефановъ: Чл. 16 отива въ комисията, а чл. чл. 17 и 18 ги оттеглямъ.

И. Ангеловъ (нар. л): Чл. 16, заедно съ чл. чл. 17 и 18, да отидатъ въ комисията.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Чл. чл. 17 и 18 се оттеглятъ.

Г. Ингилизовъ! Искате ли думата при тая декларация на г. министъра?

И. Ингилизовъ (мак): Чл. 16 не се оттегля и азъ искамъ да си кажа думата по него.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Добре. Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. министърътъ, въ стремежа си да увеличи приходитъ на държавното съкровище, да прибере повече данъци, облага и експортторитъ на тютюнъ и яйца, когато въ другитъ държави, напр. въ Турция, Гърция и другаде, правятъ всички улеснения на търговцитъ, за да дойдатъ да закупятъ тютюни. Благодарение на тѣзи улеснения, доколкото зная, въ Гърция и Турция всичкитъ тютюни сѫ продадени, а у насъ не сѫ продадени, или това, което е продадено, е продадено по 15 л. килограмътъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Въ Турция и Гърция били продадени тютюнътъ! И Вие съ тютюни се занимавате!

И. Ингилизовъ (мак): Въ всѣки случай ние имаме данни, че сѫ продадени наши тютюни по 15 л. килограмътъ.

3. Димитровъ (л): (Казва нѣщо)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Моля, г. Захари Димитровъ.

И. Ингилизовъ (мак): Като имате предъ видъ, че общинитъ взематъ подъ формата на преносителни свидетелства по 1 л. на килограмъ и окръжната постоянна комисия по 1 л., ако и държавата вземе по 150 л. на килограмъ, тогава отъ тѣзи 15 л., които се получаватъ за килограмъ тютюнъ, ще останатъ само 10 л. Азъ моля, както е въ Гърция, да се намѣрятъ други начини за намиране срѣдства за държавното съкровище, обаче върху тютюна да не се поставятъ никакви данъци. Това е нашето искане.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Въ отдѣлъ III се казва, че лицата и дружествата, които изнасятъ за чужбина тютюнъ и яйца, плащатъ данъкъ върху изнесенитъ количества по дадената таблица. Никой не бива да си прави илюзия, че този данъкъ ще се плати отъ търговеца. Търговецътъ не е плащаль, нѣма да плати днесъ, нѣма да плати и утре. Плаща българскиятъ производителъ. Следователно, неговиятъ грѣбъ ще се чеше тамъ, където не го сърби.

Казва се, че касата яйца отъ 1.440 броя ще плаща данъкъ 4 л. на каса. Това, казва г. министърътъ, не било нищо. Но не бива да се забравя, че българскиятъ производител плаща 70 марки на каса яйца, внесени въ Германия. Кой е виновенъ? Защо този български производител е длъженъ и тамъ, и тукъ да плаща? Какво се цели съ настоящия чл. 16? Цели се да се засилатъ доходитъ на страната. Нека да не се лъжемъ, джанъмъ, да си кажемъ открито: нѣма тамъ, долу, вече стотинки — да го разберемъ това! Ако се освободи производителътъ горе-долу и му се даде възможностъ да почне да съществува и да произвежда, производителътъ ще почне да си плаща данъцитъ. Азъ онзи день имахъ случай да говоря съ единъ тютюнонотърговецъ отъ Варна, който каза, че 17—18 семейства му донесли тютюнитъ срещу заплащане само за навлото. Това е фактъ безспоренъ и може да се провери. Сега, когато се постановява да се взематъ отъ търговеца 2 л. данъкъ на килограмъ тютюнъ, следва този производителъ, който само за навлото си дава тютюна, да плати и 2 л. горница за своето производство.

За яйцата. Нека си туримъ ржката на сърдцето и добросъвестно да видимъ можемъ ли ние да гласуваме, макаръ и стотинка да е, макаръ и половинъ стотинка да е, облогъ на яйцата? Общопризнато е, че държавата има нужда отъ срѣдства, но нека да ги търси тя отъ друго мѣсто. Днесъ, когато едно яйце въ село се продава 40 ст., 30 ст., ...

И. Драгойски (л): Това не е вѣрно.

С. Ризовъ (з): Какъ да не е вѣрно? 40 ст. сѫ яйцата въ село, 5 яйца се продаватъ за 2 л. Щомъ казвате това, вие не сте ходили по селата.

А. Аврамовъ (з): Недейте влиза въ пререкания. Въ Османпазарска околия яйцата сѫ по 30—35—40 ст. Въ моето село се купуватъ по 40 ст. (Пререкания между народнитъ представители г. С. Ризовъ и г. И. Драгойски)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Силно звъни)

С. Ризовъ (з): 5 яйца за единъ кибритъ днесъ се продаватъ! Това трѣбва да се знае.

А. Аврамовъ (з): И она, който казва, че яйцата днесъ не били 35—40 ст., той или не познава пазара, или нѣма интересъ да признае каква е нѣмотията долу, у селянитъ.

Нѣкой отъ мнозинството: 50 ст. сѫ.

А. Аврамовъ (з): Може да сѫ 50 ст., но ако се продаватъ въ Цариградъ или другаде. Азъ ще моля г. министра, понеже той ни каза, че не иска да оттегля чл. 16, а че можелъ да се съгласи за нѣкои измѣнения, ако нѣкой го убеди, да ни каже ясно, защо не е съгласенъ да се оттегли тоя членъ? Какви начини ние можемъ да намѣримъ, за да Ви убедимъ, г. министре, да оттеглите този членъ? Нали Вие отъ тукъ, като министъръ преди нѣколко време протестирахте, загдето 8 години не сѫ се били събирали данъцитъ отъ известни голѣми фирми и нали Вие казахте, че ще намѣрите начини да обложите тѣзи фирми? Е добре, намѣрете такива начини, ние съ две ржце ще гласуваме единъ такъвъ вашъ законопроектъ. Вземете отъ тѣзи, отъ които може да се вземе. Какво сѫ калкулирали тѣ за каса яйца — 25 л. или повече — то пакъ излиза въ края на краищата отъ производителя. Но, най-сетне, нѣма ли властъ — нали сте народна властъ — да ги застави да платятъ? Щомъ като 900 милиона лева вие можете да съберете отъ неплатенитъ данъци на фирмитъ, срамно е да настоявате за събирането на 300.000 л. отъ облогъ на яйца! Не може тази работа. Дайте други законоположения. Дайте други начини за облагането на тѣзи фирми, които не сѫ си платили данъцитъ, и ние ще ги гласуваме и ще ви дадемъ доверие. Идете вземете отъ тѣхъ. (Възвращения отъ мнозинството) А който иска да ги защитава, нека ги защитава.

(Председателското мѣсто заема подпредседателътъ Н. Шоповъ)

Министъръ С. Стефановъ: Г. Аврамовъ! На всичко съмъ съгласенъ, само при едно условие, за да се разбере, че моята теза е права. Ако ние ви предложимъ да гласувате законъ за освобождаване на експортторитъ на яйца и тютюнъ отъ данъкъ, вие ще гласувате ли това предложение? Ще искате ли да ги освободимъ отъ данъкъ?

А. Аврамовъ (з): Нѣма да ги освободимъ.

Министъръ С. Стефановъ: Щомъ нѣма да ги освободите, тогава прието. Значи, по невидими пѣтица да взематъ три пѣти повече. Искайте да гласуваме да ги освободимъ отъ данъкъ, за да бъдете последователенъ на своитъ аргументи!

А. Аврамовъ (з): Обложете ги съ прѣкъ данъкъ. Азъ правя това предложение. Нека да се оттегли чл. 16 отъ този законопроектъ всецѣло и да се обложатъ съ прѣкъ данъкъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. министъръ-председателя, да се продължи заседанието до приемане на чл. 20 отъ законопроекта, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министъръ-председателътъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ е ясенъ. Г. министърътъ на финанситъ оттегля чл. чл. 17 и 18, а за чл. 16 е съгласенъ да се препрати въ комисията за ново разглеждане. Въ такъвъ случай каква нужда има отъ повече дебати?

Е. Поповъ (з): Тогава азъ оттеглямъ предложението си

Председателстващ Н. Шоповъ: Който от г. г. народните представители е съгласен с предложението на г. министъра на финансите, чл. 16 да се препрати въ комисията за ново разглеждане, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. министърът на финансите оттегля чл. чл. 17 и 18.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Чл. 19 става чл. 17. (Чете).
„Чл. 17. Върху заплатитѣ, надницитѣ и възнаграждения (по чл. 6 отъ закона за данѣка върху приходитѣ, изключая тантиемитѣ, върху които се задържа данѣкъ по чл. 17 отъ сѣщия законъ), плащани на служителитѣ при частнитѣ учреждения и предприятия и при общественитѣ учреждения (изключая тѣзи при Б. н. банка), които не сѣ участници въ фонда за пенсии за изслужено време при Дирекцията на държавнитѣ дългове и върху заплатитѣ на които не се правятъ удържки по чл. 21 отъ този законъ, данѣкътъ занятие, начиная отъ 1 априль 1933 г., ще се задържа по размѣръ 8%.

На този данѣкъ подлежатъ и заплатитѣ и другитѣ възнаграждения — заседателни, представителни и пр. (изключая тантиемитѣ), плащани на председателитѣ и членовѣ на управителнитѣ и провѣрителнитѣ съвети при акционернитѣ, командитно-акционернитѣ дружества и кооперативнитѣ сдружения и при дружествата съ ограничена отговорност“.

Едно пояснение. Досега, за разлика отъ другитѣ свободни професии, за тия доходи се събираше 4% данѣкъ, когато всички други свободни професии за своитѣ доходи плащаха 8% данѣкъ занятие, като нефондирани доходи. Фондирани доходи плащаха 10%. Сега става едно приравнение, защото досега тази разлика съ нищо не бѣше оправдана. И за доходитѣ на свободнитѣ професии данѣкътъ става 8%, така че нѣма малко или голѣмо увеличение, както забелязваше единъ народенъ представител. Изравняватъ се и всички плащатъ споредъ закона за прѣжитѣ данѣци.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 19, който става чл. 17, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Чл. 20 става чл. 18. (Чете)

„Чл. 18. Данѣкътъ занятие върху приходитѣ отъ наеми по чл. 17а отъ закона за данѣка върху приходитѣ ще се опредѣля за една година безъ приспадане на необлагаемитѣ 18.000 л., при спазването на чл. 50, п. 21, отъ сѣщия законъ.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 20, който става чл. 18, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Предлагамъ за утрешното заседание следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за разрешаване на Станимашката градска община да сключи заемъ.

Второ четене законопроектитѣ:

2. За засилване на държавнитѣ приходи. (Продължение разискваниято).

3. За измѣнение и допълнение на закона за защита на влоговетѣ.

4. За измѣнение и допълнение на закона за гербовия налогъ.

5. За кариеритѣ.

6. Първо четене предложението за измѣнение и допълнение нѣкои членове отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание.

ДОКЛАДИ:

7. На прошетарната комисия.

8. На комисията по провѣрка на изборитѣ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който приематъ за утрешното заседание предложения дневенъ редъ отъ г. министър-председателя, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 20 ч. 10 м.)

Подпредседатели: { **Н. ЗАХАРИЕВЪ**
 { **Н. ШОПОВЪ**

Секретарь: **Т. ХР. МЕЧКАРСКИ**

Зам.-началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. ДУКОВЪ**